

Проблема

Що отримує і що втрачає Україна?

▶ СТОР. 3

Культура

Чернігівський ренесанс

▶ СТОР. 9

Історія

«Сурми сурмлять у Новгороді...»

▶ СТОР. 11

№ 73 (4823)

П'ЯТНИЦЯ, 23 КВІТНЯ 2010 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Водії тролейбусів, повіривши обіцянкам, припинили страйк

Учора водії 90 тролейбусів вийшли на сім маршрутів для перевезення пасажирів. Страйк, що тривав 48 годин, припинено в обмін на обіцянки херсонського міського голови Володимира Сальдо, що найближчим часом Міністерство житлово-комунального господарства перекаже комунальному підприємству «Херсонелектротранс» 2 мільйони гривень. Щодень простою херсонських тролейбусів приносить 60 тисяч гривень збитків, із яких 15 тисяч становлять доходи від продажу квитків, 45 тисяч — державні субвенції за перевезення пільгових пасажирів, повідомляє наш власний кореспондент В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Людям завинили більше 20 мільйонів

Заборгованість з виплати зароблених грошей у Житомирі зросла з початку року на 2 мільйони 600 тисяч гривень і досягла у квітні 20 мільйонів 400 тисяч гривень. Із 73 підприємств, що не виконують свого обов'язку перед працівниками, 66 належать до економічно активних. Ці факти наводилися на черговому засіданні комісії з питань своєчасної виплати заробітної плати, стипендій, пенсій та інших соціальних виплат, на яке було запрошено керівників найбільших боржників та голів профспілкових комітетів. Серед причин називали традиційну: значні суми дебіторської заборгованості. Гальмує і відсутність бюджету, повідомляє наш власкор Олексій КАВУН.

Імідж культурної держави пішов у риштування. Будівельні Софія Київська — скарб. Для ЮНЕСКО. Поки що

Основні красоти світу очима знаменитого американського фотографа Тома Тілла днями зможуть побачити кияни й гості столиці. У Національному науково-природознавчому музеї України відкрилася експозиція «Скарби ЮНЕСКО» із 29 його робіт. Виставка подорожує світом. Вона вже побувала у Швейцарії, Росії та Норвегії, а після Києва вирушить до Копенгагена, Парижа, Брюсселя.

На величезних фотополотнах художник закарбував унікальні біологічні й геологічні пам'ятки, світову спадщину: Китайську стіну, Метеора (Греція), Петра (Йорданія), Ангкор (Камбоджа), Національний парк «Ігуану» (Бразилія)... На жаль, українські красоти в об'єктиві не потрапили. Може, тому, що ми самі їх не цінуємо.

▶ СТОР. 4

події

Метробудівці подбали про ветеранів

Балаклавське ТОВ «Будівельне управління 528» — одне з основних бюджетоутворюючих підприємств району. Незважаючи на те, що колектив суто цивільний, на його рахунок чимало так званих оборонних об'єктів, розкиданих не лише по Криму, а й по всій Україні. Спеціалізація підприємства — будівництво підземних споруд надзвичайної інженерної складності: залізничні й автомобільні тунелі, каналізаційні колектори, підземні переходи тощо. Специфіка роботи балаклавських метробудівців так вразила одного місцевого композитора, що він надихнувся на написання на їхню честь пісні «Побачити світло».

Севастополь.
На знімку: директор ТОВ «Будівельне управління 528» Віктор Янчук.

Фото автора.

Акції «Голосу України»

Молоді читачі газети поспілкуються під час інтернет-конференції

27 квітня з 13 до 14 години відбудеться інтернет-конференція, організована з ініціативи донецького корпункту газети «Голос України» та Всеукраїнської школи журналістського мистецтва «Голос молоді». Учасниками спілкування стануть студенти із Донецька, Харкова, Луцька та Києва. Що хвилює сьогоднішню молодь? Які теми варто порушити на сторінках газети? Ми говоритимемо про навчання і вибір професії, про творчість і дієвість публікацій газети.

Приєднатися до відеоконференції ви можете за такими адресами:

У Донецьку — Донецький університет економіки та права, вул. Хлібодарна, 12.

У Харкові — Міжнародний Слов'янський університет, вул. Яроша, 9а.

У Луцьку — Волинський інститут економіки та менеджменту, вул. Електроапаратна, 3.

У Києві — Європейський університет, бульвар Академіка Вернадського, 16-в.

Довідки за телефоном громадської приймальні в Донецьку: 050 933 3127.

КОРОТКО

■ На Державному підприємстві «Макіїввугілля» четвертою виробничою зміною вугледобувників було піднято на-гора перший мільйон тонн продукції в рахунок річної програми, повідомляє прес-служба Мінвуглепрому.

■ За інформацією відділу сейсмічності Карпатського регіону — сейсмологічної станції «Ужгород», 21 квітня в Закарпатській області зафіксовано підземні поштовхи силою 1,3 бала за шкалою Ріхтера. Жертв та руйнувань не зареєстровано.

■ 24 квітня у Чернівецькій міськраді відбудеться урочиста церемонія підписання угоди про співпрацю між містами Чернівці та Тімішоара (Румунія). Після цього закладуть алеї міст-побратимів у парку «Жовтневий», повідомляє наш власкор Сергій СУЛИМА.

Євросоюз готовий продовжувати роботу з модернізації української ГТС

КОМІТЕТСЬКІ СЛУХАННЯ

Реформувати фондовий ринок

Парламентський комітет з питань фінансів і банківської діяльності налаштований на проведення реформи фондового ринку. Про це заявив під час своєї доповіді на комітетських слуханнях «Основні шляхи розвитку законодавчої бази цінних паперів в Україні» член профільного комітету Ігор Прасолов.

Він відзначив, що з моменту створення державної комісії з цінних паперів і фондового ринку такий захід проводять уперше. Народний депутат життя громадян і підвищення конкурентоспроможності України потрібно зробити акцент на ринкові механізми розвитку економіки. Для цього необхідно посилити захист прав власності, вдосконалювати корпоративні відносини й активізувати фондовий ринок. Його ефективність необхідна для швидкого й надійного руху капіталу. Це дозволить створити оптимальну структуру вітчизняного виробництва.

«На жаль, у нашій країні відсутня чітка стратегія й цілісне розуміння того, який ринок будувати. Якщо ви не знаєте, куди йдете, то будь-яка дорога виявиться довгою. Це про нас», — сказав парламентарій і підкреслив, що настала пора радикальних змін.

Ігор Прасолов розповів, що комітет виділив основні напрямки розвитку законодавчої бази ринку цінних паперів: інфраструктура, інструменти фондового ринку, інвестори, емітенти, сприятливий інвестиційний клімат, державне регулювання ринку, накопичувальна пенсійна система. За його словами, уже закінчується формування думок у зазначених питаннях, а також підготовка деяких законопроектів, які незабаром стануть надбанням громадськості.

Сергій МЕЛЬНИК.

САМОВРЯДУВАННЯ

► *ІВАНО-ФРАНКІВСЬК*

На ремонт доріг — 30 мільйонів гривень

Івано-Франківська міська рада планує віддати ряд вулиць обласного центру з комунальної власності в загальнодержавну. Йдеться про вулиці, якими проходить транзитний транспорт: Набережна Стефаника, Надріччя, Івасюка та Галицька (від моста через річку Бистриця Солотинська до с. Угринів).

За словами першого заступника міського голови Зіновія Фітеля, в міській казні нема грошей на їх капітальний ремонт, а їздити цими вулицями скоро стане неможливо. Отож депутати готують відповідне звернення до обласної ради і держадміністрації та Кабінету Міністрів України. Інші міські вулиці теж не в найкращому стані, що викликає великі нарікання мешканців та перевізників.

Тож після двох невдалих спроб на сесії Івано-Франківської міської ради нарешті ухвалено рішення виділити на ремонт і реконструкцію доріг в Івано-Франківську за рахунок спеціального фонду 30 мільйонів гривень. Визначено перелік цих вулиць і оголошено тендер на проведення робіт. До ремонту залучать і забудовників. Вони мають власним коштом відновити асфальтове покриття зруйнованих ними доріг.

Дарина НАЗАРЧУК.

Зустріч Голови Верховної Ради України Володимира Литвина із Комісаром з європейської політики сусідства та розширення Штефаном Фюле.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Про основи бюджетного процесу

розповіли штатним помічникам-консультантам народних депутатів на семінарі

Головний консультант Комітету Верховної Ради з питань бюджету Марія Криволап зазначила, що з початку незалежності країни місцеві бюджети не отримують достатньо фінансових ресурсів (для ремонту шкіл, лікарень тощо). Органи місцевого самоврядування наділені дуже серйозними повноваженнями, але лівова частка їхніх бюджетів складається, зокрема, з видатків на зарплату та оплату комунальних послуг. Місцеві органи влади прагнуть, щоб питома вага їхніх основних фінансових документів у зведеному була, принаймні, 50 відсотків, але жодного разу такого не було. Торік вона становила лише 25 відсотків.

Народний депутат першого скликання Володимир Крижанівський вважає, що помічникам народних обранців дуже важливо знати всю процедуру

прийняття бюджету, та рекомендує прочитати коментар до Регламенту Верховної Ради, а саме — все, що стосується бюджетного процесу.

Він не виключає суттєвих змін в основному фінансовому документі. Також, за його словами, точиться дуже багато розмов про анулювання податку на додану вартість. «Цей податок хороший, якщо країна має усталені моральні принципи. А в нас деякі речі погано розуміють. Наприклад, перехід народного депутата з однієї політичної сили до іншої, — зазначив Володимир Крижанівський. — У світі дивуються, чому в нас хочуть прив'язати мотузком парламентарія до певної фракції. У Франції депутат, обраний від свого регіону, не має жодних зобов'язань перед виборцями. Перехід у них дозволено, але це — неймовірно. Якщо депутат перейде в іншу фракцію, на

Підстав для проведення позачергового засідання парламенту немає

Голова Верховної Ради Володимир Литвин не отримав документи з підписами народних депутатів щодо проведення позачергового засідання парламенту в суботу 24 квітня. Про це він заявив учора на брифінгу для парламентських журналістів. Глава парламенту зауважив, що спочатку до нього звернулися депутати від Партії регіонів з ініціативою провести позачергове засідання Верховної Ради у четвер чи п'ятницю для ратифікації угод, підписаних президентами України та Росії, розгляду держбюджету та затвердження в цілому програми соціального та економічного розвитку. Однак В. Литвин відмовив у проведенні позачергового засідання, оскільки ані угоди, ані проект бюджету ще не внесено до парламенту, а розглядати програму парламентарії вирішили 27 квітня.

А вчора вранці, зазначив В. Литвин, до нього звернулися представники фракції БЮТ з проханням надати підписні листи для ініціювання позачергового засідання в суботу. «Однак досі списки не зібрано, а жодних офіційних пропозицій я ще не бачив, — сказав Голова Верховної Ради. — Я не відмовляюся проводити позачергове засідання».

Але для цього, за його словами, немає підстав.

Голова Верховної Ради також відзначив, що угоди стосовно перебування Чорноморського флоту Росії у Криму будуть розглядатися на пленарному засіданні парламенту у вівторок 27 квітня. Оскільки цього ж дня має відбутися позачергове засідання Держдуми Росії. За словами В. Литвина, очікується, що відповідні документи надійдуть до парламенту вже сьогодні, проскати угод буде роздано всім депутатам, а під час обговорення буде заслухано доповіді від уряду. В. Литвин наголосив, що блокування роботи парламенту, до якого має вдатися опозиція, — це не вихід. Бо якщо не буде надано змоги провести широке обговорення проблеми, це свідчитиме, що «шукають привід для зіткнення». Глава парламенту застеріг від реалізації в Україні будь-якого сценарію зіткнення чи громадянського конфлікту. «Шляхом блокування і з'ясування, у кого м'язи сильніші, проблему не вирішити, — вважає В. Литвин. — А корінь проблеми у тому, що Україна свідомо чи несвідомо загнана в безвихідну ситуацію».

Юліана ШЕВЧУК.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

наступних виборах його не підтримають».

Володимир Крижанівський підкреслив, що головою парламентського Комітету з питань

бюджету має бути представник опозиції. Також надзвичайно важливо, щоб і на засіданні уряду були присутні їхні представники.

Сергій МЕЛЬНИК.

Пропорційна система в нинішньому вигляді довела свою недолугість

На цьому наголосив народний депутат Олег Зарубінський (Блок Литвина) під час інтернет-конференції, повідомила пресслужба Народної партії. «Найважливіший принцип: виборець повинен мати право своїм голосом персонально формувати представницькі органи влади. Від його голосу мають залежати шанси і вірогідність потрапляння до парламенту тих чи інших людей», — переконаний він. Парламентарій зазначив, що не можна політичну відповідальність відокремити від персональної відповідальності депутатів. «Спочатку представник народу персонально відповідальний перед своїми виборцями, а вже потім член партії», — вважає О. Зарубінський.

Водночас, відповідаючи на запитання щодо можливого обмеження свободи слова, О. Зарубінський зауважив: «Наша полі-

тична сила була, є і буде категоричним противником будь-яких обмежень у свободі слова». За його словами, політики повинні не боятися журналістів, а поважати і зважати на їхню думку. «У перспективі ніхто не виграє від обмеження свобод, навіть ті, хто, можливо, з тактичних міркувань хотів би цього», — переконаний народний депутат. Одну з проблем парламентарій вбачає в тому, що українські журналісти часто самі «викають внутрішнього цензора».

Коментуючи вимогу МВФ підняти ціну на газ для населення на 75 відсотків, Олег Зарубінський зауважив, що вимоги можуть бути різними, але відповідь має кореспондуватися з реальним станом ЖКГ у нашій країні і платоспроможністю населення. «Для початку треба подивитися, чому за радянської доби Україна

виробувала до 40 млрд. кубів газу, а зараз трохи більше 20 млрд., з'ясувати, кому де-факто належать газові та нафтові свердловини. На мою думку, це ключові питання, адже собівартість українського газу і нафти набагато менша, ніж імпортних», — наголосив парламентарій. Він переконаний, що треба шукати резерви всередині країни, зокрема, повчитись у Азербайджану, який зумів на вигідних умовах домовитися з компанією «Шелл» щодо розробки родовищ.

Опозиція об'єднується

Опозиційні сили парламенту ініціюють скликання в суботу, 24 квітня, позачергового засідання Верховної Ради й розпочали збір підписів. Учора в парламенті відбулися збори керівників усіх політичних сил, які вважають себе опозиційними до чинної влади та коаліції.

І хоча захід було проанонсовано як «засідання фракції БЮТ», у ньому, окрім депутатів-бютівців, узяли участь і представники «НУ—НС» — лідер фракції Микола Мартиненко, а також Анатолій Гриценко, Арсеній Яценюк, Анатолій Матвієнко та інші. І, звісно, — лідер об'єднаної опозиції Юлія Тимошенко. Вона заявила, що розпочалося об'єднання опозиції. А переговори президентів України та Росії Віктора Януковича і Дмитра Медведєва — це «початок втрати Україною незалежності і загроза державності». «Для того щоб протистояти таким викликам, потрібно продемонструвати єдність опозиційних сил, і парламентських, і суспільних, — переконана Ю. Тимошенко. — Консолідація опозиції розпочалася, буде проведено переговори, для з'ясування всіх можливих аспектів спільної діяльності. Але головне — ми мусимо в такі важкі часи виклику для України бути разом».

Представники опозиції Микола Томенко, Анатолій Гриценко і Борис Тарасюк направили звернення до міністра закордонних справ Костянтина Грищенка з вимогою невідкладно надати документи, які було підписано президентами України та Росії в Харкові. «Тому що сьогодні ні ви, ні ми не знаємо ступінь провалу інтересів держави і ступінь зради, до якої вдалася команда Януковича, — зазначив А. Гриценко в інтерв'ю журналістам після зборів. — Переконаний, що після розгляду угод опозиція зможе більш докладно й суттєво пояснити, що ж відбулося в Харкові».

Юліана ШЕВЧУК.

Володимир ЛИТВИН: «Новий договір про терміни перебування ЧФ РФ не суперечить Конституції»

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин вважає, що підписані в середу президентами України і Росії угоди про нові терміни базування Чорноморського флоту РФ у Криму були неминучі й не виходять за рамки правового поля, визначеного Конституцією України. Про це, повідомляє прес-секретар глави парламенту, Володимир Литвин сказав в інтерв'ю інформагентству «Интерфакс-Україна».

«Це треба сприймати як об'єктивну даність, як неминучість», — зазначив Голова Верховної Ради. «Я беру на себе відповідальність стверджувати, що у правовому плані Україна нікому не віддавала свої площі, щоб вони обладнали там свої військові бази, я маю на увазі, іноземним державам», — зауважив парламентарій, коментуючи заяви представників опозиції про невідповідність підписаного рішення частині 17 статті 7 Конституції, якою не допускається розміщення іноземних військових баз на території України.

Проте глава парламенту нагадав, що в пункті 14 Перехідних

положень Конституції чітко зафіксовано, що використання наявних військових баз на території України для тимчасового перебування іноземних військових формувань можливе на умовах оренди в порядку, визначеному міжнародними договорами України, ратифікованими Верховною Радою України. «Я так читаю ці два положення Конституції, що українська влада не має права віддавати території або міста, щоб там іноземні держави облаштовували бази своїх військ. Водночас я розумію Конституцію так, що Україна може на умовах оренди і на підставі міжнародного договору передавати власні військові ба-

зи для тимчасового перебування на цих базах іноземних військових формувань», — підкреслив В. Литвин. Він нагадав про документи, ухвалені в 1991 році, згідно з якими всі військові формування, майно і бази колишнього СРСР, що перебувало на території України, перейшли у власність української держави. «Україна, як держава, будучи власником, зокрема, всіх військових баз, має право на правах оренди дозволяти тимчасове перебування іноземних військ», — вважає політик.

Кажучи про позитивні сторони підписаного договору, В. Литвин заявив: «Є й економічний аспект цієї проблеми: десять років за 10 Україна отримає близько 40 мільярдів доларів США — я вважаю, в цьому плані це позитив для України. Є й морально-психологічний аспект — я маю на увазі передусім людей, які проживають у Криму,

які матимуть роботу, коли буде забезпечено розвиток інфраструктури».

«Звичайно, є і політичний аспект, який дасть змогу політикам говорити про продаж національних інтересів, але за такої постановки питання я радив би дивитися попередні норми і читати їх у комплексі, і читати їх правильно», — сказав глава українського парламенту.

Він також акцентував увагу на економічному аспекті договору: «Україна сьогодні за перебування Чорноморського флоту щорічно номінально символічно отримує 97,7 мільйона доларів США в рахунок погашення боргу, а сума цього боргу — 2,3 мільярда доларів США. А якщо зробити розрахунок, то Україна отримуватиме щорічно приблизно 1,2 мільярда доларів США за тимчасове перебування Чорноморського флоту на військових базах України».

«Або ми нічого не отримуватимемо і будемо тут змаганнями, або в нас буде здоровий якийсь реалізм в оцінці того, що відбулося», — резюмував В. Литвин.

Водночас він не виключив можливості ратифікації підписаної угоди вже 27 квітня. «У мене були консультації, розмови з Борисом Гризловим (голова Держдуми) — це абсолютно можливо за умови, що всі документи оперативно надійдуть до Верховної Ради України. Адже нам потрібно приймати бюджет з урахуванням нового цінового чинника, у зв'язку з угодами, підписаними в Харкові».

Голова Верховної Ради наголосив також на необхідності всебічного розгляду цього питання в парламенті. «Головне — організувати розгляд цього питання, щоб було всебічне обговорення ухваленого рішення перед винесенням його на ратифікацію, і з тим, щоб була отримана вичерпна, повна і шира інформація, які мотиви були, щоб йти на ухвалення такого рішення», — сказав В. Литвин.

Ціни на житлово-комунальні послуги не підвищуватимуть

Учора Президент України Віктор Янукович дав прес-конференцію представникам регіональних та центральних ЗМІ. Про це повідомила прес-служба глави держави. Віктор Янукович, зокрема, зазначив, що доповнення до газових угод, підписані 21 квітня між Україною та Росією, дозволять нам не підвищувати ціни на газ для населення та стимулюватимуть розвиток економіки. «Сьогодні, коли економіка України знаходиться в такому важкому стані, це рішення дасть нам можливість дуже суттєво допомогти нашій економіці. І це дасть нам можливість не піднімати цього року і тарифи на газ, і тарифи на житлово-комунальні послуги», — підкреслив Президент.

За його словами, йдеться також про можливість для України значною мірою стабілізувати більшість цін на товари народного споживання.

Глава держави окремо наголосив на тому, що останні газові домовленості дають реальну можливість «забезпечити зростання економіки і конкурентоспро-

можності тих її галузей, у яких є особливе велика складова енергоресурсів».

Водночас В. Янукович зазначив, що чинна влада за жодних обставин не могла піти на те, щоб віддавати газотранспортну систему України в обмін на умови тих чи інших контрактів.

«Ми на це не йшли. Ми й не збиралися цього робити, і ніколи не пішли б», — підкреслив він. Однак керівник наголосив на необхідності модернізації української ГТС для того, щоб збільшити обсяги прокачування газу через територію України. За його словами, цей проект має три етапи. Перший — це будівництво газопроводу Богородчани—Ужгород, який дозволить збільшити газообіг на 10 мільярдів кубічних метрів. Другий — модернізація існуючої газотранспортної системи, яка включає в себе заміну обладнання на нове, більш економічне, яке дасть можливість значно збільшити швидкість прокачування газу та його об'єми ще на 20—25 мільярдів кубів. І нарешті — будівництво нової труби поряд з існуючою. Це також, за словами В. Януковича, збільшить об'єми прокачування.

Уже 27 квітня угода може бути ратифікована

Що отримує і що втрачає Україна після підписання нових угод з газового постачання і продовження терміну перебування Чорноморського флоту на території України?

Україно-російська зустріч, яка відбулася напередодні в Харкові, уже спричинила широкий резонанс і в українському, і у світовому політикумі. Схоже, до теми нових економічних і політичних взаємин між двома країнами ще не раз повертатимуться журналісти, політичні й ділові кола. Але що очевидно вже тепер, так це те, що Україна стає на прагматичний шлях розвитку.

У своїй заяві після підписання нових угод зі зниження ціни на газ і термінів перебування Чорноморського флоту на території України, Президент Віктор Янукович визнав, що ми відкриваємо нову сторінку у відносинах наших країн, підписуючи документи, досить важливі не лише для економік, а передусім і для пересічних громадян.

«Ухвалені рішення вже давно вистрадані народами обох країн, — підкреслив у своєму виступі глава держави. — Вони мали особливий характер через найскладнішу економічну ситуацію в Україні. І я щиро вдячний Президентові Російської Федерації Дмитру Медведеву за те, що він прийняв мою пропозицію розглянути ці питання в рекордно короткий термін і знайти безпрецедентні рішення. Україна протягом найближчого десятиліття одержуватиме реальний інвестиційний ресурс, який уже сьогодні обчислюється сумою не менш як 40 мільярдів доларів».

У свою чергу Дмитро Медведев, звертаючись до учасників зустрічі, підкреслив, що настав час діяти швидко. «Ми реалізували один з найважливіших проектів на шляху відновлення добрих політичних, соціально-економічних і гуманітарних відносин між нашими дуже близькими країнами, — сказав він. — Важливим приводом для того, щоб зібратися швидко й продемонструвати результат, було

підписання міждержавної угоди, спрямованої на вирішення двох завдань. Ми розуміли, що Україну серйозно зечепила економічна криза, і ціна на газ для економіки країни є ключовою. З другого боку, Росії теж потрібна була визначеність з питань перебування її військово-морської бази на території України. І такої визначеності досягнуто».

Як уже повідомлялося, в угоді йдеться про можливість продовження базування Чорноморського флоту в Криму після 2017 року на 25 років з правом подальшої пролонгації ще на 5 років. Що стосується ціни на газ, то вже цього року, починаючи з квітня, Україна одержить знижку на газ, який постачає Росія, в 100 доларів за ціни в 330 доларів за тисячу кубометрів і 30 відсотків — у разі іншої ціни.

Утім, газ і флот були не єдиними темами для переговорів — Україна виступила і з низкою ініціатив з кооперації в інших галузях економіки. Віце-прем'єр російського уряду Ігор Сечин раніше уточнив, що Москві запропоновано участь в українських енергетичних проєктах. Наприклад, в атомній енергетиці, де можливий контракт на закупівлю палива для АЕС винятково в Росії, а також участь російських компаній у будівництві нових атомних потужностей. Є перспективи і у спільному розвитку цивільного авіабудування.

Фото Андрія Мосієнка (прес-служба Президента України).

До речі. Росія та Україна вже 27 квітня можуть провести синхронну ратифікацію угоди по Чорноморському флоту. Про це заявив спікер Держдуми Борис Гризлов. Він нібито вже домовився з українським колегою Володи-

миром Литвином, що Росія та Україна намагатимуться провести синхронну ратифікацію угоди по Чорноморському флоту.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Микола ТОМЕНКО: «Згоду на продовження терміну перебування російського флоту мають дати не лише депутати, а й референдум»

Основний Закон, зокрема, передбачає, що розташування на території України іноземних військових баз можливе лише за згодою українського народу. Таким чином, щоб реалізувати домовленості президентів України та Росії, необхідно пройти шлях змін до Конституції не лише у 226 голосів народних депутатів, а згодом — у 300, а що найважливіше, такі рішення має підтвердити громадянськість на Всеукраїнському референдумі. Таку думку висловив заступник Голови Верховної Ради України Микола Томенко під час робочої поїздки на Тернопільщині.

Він переконаний, що референдум, у разі його оголошення, не підтримає україно-російські

домовленості про подальше перебування флоту Росії у Криму. Взагалі, на думку політика, запо-

падливість перед Росією набула таких масштабів, що деякі представники української влади стають більшими російськими патріотами, ніж керівники Російської Федерації. Оточення Віктора Януковича перетворює його на Президента російськомовної частини України. Всупереч очікуванням суспільства, що нова влада розпочне принципovu та послідовну боротьбу з корупцією і

хабарництвом, запропонує реальні шляхи економічного піднесення, зростання добробуту громадян, пріоритетною стала проблема реалізації прав національних меншин. Дійшло до того, сказав заступник глави парламенту, що у поданій урядом програмі соціально-економічного розвитку на 2010 рік серед завдань жодного разу не згадується необхідність підтримки української культури,

мови, традицій. До речі, це добре вловили російські дипломати, які вже заявляють, що «на Украине все становится хорошо». Якщо ця тенденція не зміниться, вважає М. Томенко, то ейфорія від очікування щодо нового глави держави, яка була зафіксована в останніх соціологічних дослідженнях, швидко зникне.

Любов ЛЕВИЦЬКА.
Тернопільська область.

Державний комітет ветеринарної медицини України заборонив ввезення в Україну з Японії тварин, продукції і сировини через епідемію ящуру, *повідомляє прес-служба комітету*

У Львівській області 2010 рік оголошено роком Слави **СТЕЦЬКО** (*Укрінформ*)

РЕГІОНИ

► **КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ**

Стартував туристичний сезон

Сьогодні у Кам'янці-Подільському вп'яте урочисто відкриватимуть туристичний сезон. Якщо раніше підготовкою до цього важливого заходу займалася виключно місцева влада, прагнучи ширше популяризувати стародавнє місто, сприяти розвитку туристичної інфраструктури, щоб згодом мати податки від туристичного та готельного бізнесу до бюджету, то цьогоріч уперше ініціатором стала новостворена громадська організація «Відкрита Асоціація готельєрів та рестораторів Кам'янця-Подільського». Саме асоціація взяла на себе левову частку фінансових витрат.

Водночас міський голова Анатолій Нестерук запевнив, що підтримуватиме будь-яку ініціативу представників туристичного бізнесу, спрямовану на розвиток справи та міста: «Я вдячний їм за активність у цей нелегкий час. Минулого року з міського бюджету на проведення міжнародних, всеукраїнських, регіональних та загальноміських заходів виділено 259 тисяч гривень. Зрозуміло, що цих коштів недостатньо, тому 2010 року намагатимемося віднайти більше ресурсів. А є ще щоденна робота, без якої гості не повернуться до нас: це прибирання міста і території заповідника зокрема. Це ми робимо навіть тоді, коли коштів на пальне для вивезення сміття гостро бракує. Ми й надалі дбатимемо, щоб місто з дня на день ставало справді європейським, комфортним для проживання та відвідування».

Віра ШПИЛЬОВА.

► **РІВНЕНЩИНА**

Допомога будинку-інтернату

Пральну та сушильну машини, електрообладнання для кухні вартістю 70 тисяч гривень отримав у подарунок Здолбунівський будинок-інтернат для громадян похилого віку та інвалідів. Такі необхідні для покращення побуту пацієнтів будинку-інтернату подарунки особисто передали учасники благодійного марафону з Голландії на чолі з відомими меценатами Стенлі та Вікі Петті. Закордонні благодійники на території Рівненщини працюють уже тривалий час, надаючи фінансову та гуманітарну підтримку багатьом закладам системи соціального захисту населення.

Олександра ЮРКОВА.

► **ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСТЬ**

Впроваджують енергозбережні технології та перемагають

Підприємства Буковини отримали перемогу в трьох номінаціях конкурсу «ТОП-Енергоефективність-2009», *повідомляє прес-служба ОДА*. Серед «Найкращих проектів у сфері альтернативної та відновлюваної енергетики» перемогло ВАТ «Укргідроенерго», а в номінації «Найкраще висвітлення теми енергоефективності у ЗМІ: найкраща публікація, найкращий сюжет» — Чернівецька обласна державна телерадіокомпанія. Диплом конкурсу «Найкраще впровадження енергоефективних технологій» отримала Західнорегіональна асоціація «Екобіотех» з Новодністровська.

Сергій СУЛИМА.

Франклін змінив імідж Сто доларів тепер із дзвоником

У середу ввечері синхронно по всьому світу вперше постала перед громадськістю оновлена сто-доларова купюра. Загалом сотня залишилася впізнаваною, але одержала відразу два нових елементи захисту: тривимірну стрічку та дзвоник у чорнильниці.

Востаннє «зелені» найвишого номіналу змінювали свій вигляд в 1996 році. І от тепер, майже через п'ятнадцять років, американці, на горе фальшивомонетникам, зважилися на новий дизайн. Бенджамін Франклін помітно «округлився». Портрет видатного державного діяча й ученого став більший і тепер займає мало не третину поверхні купюри. Праворуч від нього — тривимірна захисна стрічка. Це синя смужка, уплетена в папір, яка при нахилі перетворює зображені на ній дзвіночки на цифру сто.

На лицьовому боці також додали нові жовтогаряче перо, яким «батьки-засновники» під-

писали Декларацію незалежності. Під ним розмістили мідну чорнильницю, а в ній сховали ще один дзвіночок, який змінює свій колір на зелений, якщо купюру злегка повернути.

На звороті можна побачити віньєтку з зображенням Індепенденс-холу — правда, відтепер доведеться милуватися виглядом ззаду. Зберегли й низку традиційних прийомів: водяні знаки, захисну нитку, кольорові волокна, рельєфні відбитки й мікропечатки.

Нову банкноту випущено з метою запобігти підробкам. За словами посла США в Україні Джона Теффта, 100-доларова купюра найчастіше використовується при розрахунках, тому її регулярно підробляють за межами Америки. Приміром, у нашій країні торік було вилучено 500 фальшивих столарів.

— Українську валюту підробляють менше. За нашими дани-

Стодоларову банкноту оновленого дизайну презентує посол США в Україні Джон Теффт (праворуч).

ми, фальшиві гривні вилучаються з розрахунку шість банкнот на 1 мільйон в обігу, — відзначив виконавчий директор з питань готівково-грошового обігу НБУ Олег Дашенко.

До речі, в обіг оновлена купюра надійде 10 лютого 2011 року. Старі «зелені» будуть дій-

сні, їх не доведеться обмінювати. Нагадаємо, вперше сто доларів федеральний уряд США випустив у 1862 році. За час свого існування купюра неодноразово змінювала свою зовнішність.

Наталія ОВДІЄНКО.
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Прикордонники одержать два катери

Два катери «Гриф» надійшли на озброєння Ізмаїльського прикордонного загону. Територія України, яку охороняють прикордонники з Ізмаїла, проходить по ділянці річки Дунай, захоплює територію у районі острова Зміїний і дельту Дунаю.

Швидкохідні катери морської охорони «Гриф» значно посилять мобільність прикордонних нарядів під час охорони державного кордону України. «Грифи» контролюватимуть та покладуть край незаконному вилуви риби в українських водах іноземними рибальськими суднами.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеська область.

Тернопіль відновлює авіаперельоти

Перші рейси відбудуться до столиці України вже наприкінці травня. Допоможе відновити роботу Тернопільського аеропорту, який кілька років не мав регулярних рейсів, авіакомпанія «Мотор-Січ». З цією метою до Тернополя прибув директор компанії Геннадій Маслов, який зустрівся з головою облдержадміністрації Ярославом Сухим, головою обласної ради Олексієм Кайдою і директором комунального підприємства «Тернопільавіаавтотранс» Юрієм Малецьким.

Слід сказати, що торік обласна рада виділила з бюджету понад 1,3 мільйона гривень на покриття заборгованості з зарплати колективу аеропорту та проведення ремонту, тож він практично готовий до роботи.

Дотримали слова і запоріжці. Народний депутат, Герой України В'ячеслав Богуслаєв, котрий приїхав підтримати Ярослава Сухого під час його представлення, пообіцяв, що невдовзі Тернопіль прийматиме літаки. І ось із допомогою «Мотор-Січі» це стає реальністю. Перші рейси поки що здійснюватимуться по понеділках і п'ятницях за маршрутом Тернопіль—Київ (Жуляни) і Київ (Жуляни)—Тернопіль. Питання щодо цін на квитки зараз узгоджується. Є перспектива, що в період відпусток з Тернополя можна буде дістатися літаком до Сімферополя за маршрутом Тернопіль—Київ (Жуляни)—Сімферополь і назад.

Любов ЛЕВИЦЬКА.
Тернопільська область.

Імідж культурної держави пішов у риштування. Будівельні

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Українські пам'ятки, оголошені ЮНЕСКО Всесвітньою культурною спадщиною, можуть втратити свій статус. То-

рік комісія цієї організації інспектувала Києво-Печерську лавру і Софію Київську. Після побаченого ЮНЕСКО попередило, що може внести українські пам'ятки до

так званого «списку під загрозою».

Тоді члени комісії були обурені варварською забудовою буферної зони навколо Лаври й Софії, через яку страждає не тільки історичний ландшафт зон, що охороняються, а й самі пам'ятки. ЮНЕСКО зажадало припинити будівельні роботи в цих зонах і ввести мораторій на забудову навколо території

земляних валів «Мистецького арсеналу» і церкви Спаса на Берестові.

Відповідно до правил, держава, чиї пам'ятки внесено до списку Всесвітньої культурної спадщини, зобов'язана охороняти їх і прилегли території та утримувати все в належному вигляді. У разі додаткового будівництва в цих історичних місцях, необхідно сповістити про це ЮНЕСКО. Ця вимога в нашій країні нехтується. В Україні залишився ще рік, щоб усе виправити. Інакше «чорної мітки» нам не уникнути. Чим це загрожуватиме? Україну перестануть вважати культурною державою, яка піклується про свою спадщину, шанує історію й зберігає пам'ятки минулого. У принципі, здобуття статусу об'єкта Всесвітньої культурної спадщини в меркантильному плані нічого не дає. Але цей статус не купиш. І це величезний плюс міжнародному, туристичному іміджу держави, що в нашій столиці перекопується бульдозерами й нівелюється барами, торговими центрами й казино, які приносять гроші обмеженому (і в культурному плані теж) колу людей.

Ольга ВІТЕР.
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Дурять навіть у психоневрологічному інтернаті

Співробітники Контрольно-ревізійного управління в Чернівецькій області встановили, що пенсіонерам, які перебували на повному державному утриманні у Хотинському психоневрологічному інтернаті, лише за три останні місяці минулого року недоплатили пенсій на 71,9 тисячі гривень.

Ревізія КРУ також встановила, що в цьому закладі не було проведено індексації зарплати на коефіцієнт приросту індексу споживчих цін, внаслідок чого працівники закладу впродовж 2009 року недоотримали 28,3 тисячі гривень заробітної плати.

Водночас виявили завищення загального підсумку по відомостях на виплату заробітної плати, яку в подальшому перерахували на особистий рахунок головного бухгалтера установи.

За допущені порушення законодавства з фінансових питань двоє осіб притягнуто до адміністративної відповідальності. До установи застосовано фінансову санкцію у вигляді зупинення операцій з бюджетними коштами та ініційовано зменшення бюджетних асигнувань. Матеріали ревізії для відповідного реагування передано до прокуратури району.

Сергій СУЛИМА.

Затримок у виплаті пенсій немає

Нині пенсії в Одеській області видають без затримок і у встановлений термін. Про це заявив начальник Головного управління пенсійного фонду України в Одеській області Анатолій Соловійов. Водночас він додав, що протягом першого кварталу нинішнього року заборгованість підприємств і фізичних осіб перед Пенсійним фондом збільшилась на 8 мільйонів гривень і досягла 66 мільйонів гривень. Нагадаємо, що в Одеській області з населенням 2,4 мільйона людей проживають 654 тисячі пенсіонерів.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Затяжне банкрутство обкрадає бюджет

Півтора мільйона гривень боргувало до місцевого бюджету Кам'янця-Подільського підприємство «Сільмаш» за оренду земельної ділянки, яку займає. Уже п'ять років завод перебуває в стані банкрутства. «Міська влада не може змиритися з таким станом речей, — каже міський голова Анатолій Нестерук, — тож ми сподіваємося розірвати договір оренди в Господарському суді. Таке затяжне банкрутство — це спосіб обкрадання місцевого бюджету та розтягування майна підприємства».

Вл. інф.

Донецький суд визнав незаконним указ про присвоєння Роману Шухевичу звання Героя України

Донецький апеляційний адміністративний суд розглянув скаргу мешканця обласного центру Анатолія Соловійова, який домагався визнати незаконним указ Президента України Віктора Юшенка про присвоєння звання «Герой України» головнокомандувачеві УПА Роману Шухевичу. Позивач заявляв, що Шухевич не був громадянином України, а отже, не має права на найвищу державну відзнаку. Торік окружний адміністративний суд залишив позов без задоволення, вважаючи, що указ Президента жодним чином не утискає прав громадянина.

Із цим рішенням Анатолій Соловійов не погодився, подавши скаргу до апеляційного адміністративного суду. Під

час засідання позивач, який є співробітником Донецького національного медичного університету, заявив, що обурений фактом нагородження «негромадянина» України званням «Герой України». Адвокат Володимир Оленцевич, який представляв інтереси позивача, пояснив, що права заявника порушено незаконним указом, і просив суд підтвердити цю незаконність. Представники відповідача на засідання не з'явилися, тому справу розглядали без присутності протилежної сторони. Після чого колегія суддів оголосила рішення: задовольнити скаргу А. Соловійова на рішення Донецького окружного адміністративного суду. Указ про присвоєння Роману Шухевичу звання

ФОТОФАКТ

Представлення оптотехніки з кафедри фототоніки Національного університету "Львівська політехніка" під час першого у Львові "Фестивалю науки-2010" у рамках "Інноваційної весни".

Фото Олени МИКОЛАЄВИЧ (Укрінформ).

Убивства трьох осіб маніяк-наркоман приурочив до дня народження Гітлера

Увечері в середу, 21 квітня, правоохоронці затримали чернігівського маніяка. Свій вчинок він пояснив великим захопленням фашистськими ідеями та Адольфом Гітлером.

Власні злочини негідник приурочив до дня народження останнього. Як повідомив начальник УМВС у Чернігівській області Олександр Михайлик, арештований безробітний 21-річний молодик мешкав неподалік від місця, де було скоєне перше вбивство. Він уже був судимий за вживання наркотиків.

— У квартирі злочинця були знайдені та вилучені речові докази, — розповів Олександр Михайлик, — які неспростовно доводять його причетність до скоєння цього злочину: лопата, одяг, заплямовані кров'ю кросівки та інші речі. Наразі проводиться їх експертиза. Затриманий зізнався у скоєному та дав правдиві свідчення.

Нині маніяка помістили до ізолятора тимчасового утримання. Щодо нього порушено кримінальну справу за ст. 115 Кримінального кодексу України.

Нагадаємо, у середу через тривожні повідомлення міліції мешканці Чернігова були особливо пильними. Адже напередодні,

20 квітня, на вулицях Толстого, Островського, на дачній ділянці в районі Пролетарського Гаю знайшли три трупи. Жертвами маніяка стали 60-річна Олена Касаткіна, 72-річний Іван Гапшенко, 84-річна Марія Андронник. Нападник саперною лопаткою відрубував голови своїм жертвам та чинив наругу над мертвими. О 18 годині 15 хвилин зазнав нападу також і Валерій Якименко, який йшов із дружиною подивитися на Десну. На вулиці Гліба Успенського на нього напав високий худий чоловік із саперною лопаткою. Останнього він завдав чоловіку удар по голові. На щастя, потерпілому вдалося врятуватися, викликати «швидку допомогу». Нині він перебуває на лікуванні. У потерпілого — травма голови, поранене вухо.

Саме розповідь Валерія Якименка про прикмети маніяка стала у пригоді правоохоронцям. За всіма ознаками, це була психічно-неврівноважена або хвора людина. Над розкриттям цих жорстоких вбивств працювала слідчо-оперативна група зі складу найдосвідченіших співробітників міліції Чернігівщини на чолі з начальником УМВС у Чернігівській області Олександром Михайликом. За допомогу у затриманні вбивці чи встановленні місця його перебування була оголошена грошова винагорода — 20 тисяч доларів.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

У НОМЕР

► ЛУГАНСЬК

Тепловозобудівники випускатимуть швидкісні електрички

До Євро-2012 «Луганськтепловоз» разом із фірмою «Шкода» випускатимуть швидкісні електрички. Керівники «Луганськтепловоза» та «Укрзалізниці» підписали протокол і встановили строки для створення швидкісних електропоїздів підвищеної комфортності для міжрегіонального сполучення. За словами голови правління «Луганськтепловоза» Віктора Бикадорова, це будуть сучасні двосистемні електрички нового покоління, здатні працювати на мережах постійного і змінного струму.

Алла АНТІПОВА.

► ЛЬВІВ

Видобування газу на нашій території — лише з нашого дозволу!

Львівські депутати звернулися до Генпрокуратури та Міністерства охорони навколишнього природного середовища з вимогою скасувати результати аукціону з продажу спеціального дозволу на користування надрами Великомошівського родовища. Міністерство двічі зверталось до Львівської облради з проханням погостити продаж на аукціоні спеціального дозволу на користування надрами родовища. Однак рішення з цього приводу не були прийняті. «Незважаючи на це, з офіційного веб-сайта організатора аукціону стало відомо, що 11 березня 2010 року відбувся XIV аукціон, за результатами якого спеціальний дозвіл на користування надрами з метою геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки газу родовища, було продано ТОВ спільному українсько-азербайджанському підприємству «Укр-Аз-Ойл», — йдеться у зверненні. Депутати нагадують: без погодження з територіальною громадою видобування корисних копалин є неможливим.

Ірина ЄГОРОВА.

Розслідування ДТП узяв під особистий контроль Генпрокурор

Президент України висловив глибоке співчуття з приводу трагедії, яка сталася внаслідок зіткнення з машиною таксі спецавтомобіля швидкої допомоги, що належав Державному управлінню справами. «Щиро співчуваючи рідним та близьким загиблого у ДТП, Віктор Янукович розпорядився надати їм усю необхідну допомогу», — повідомляє прес-служба глави держави.

Янукович також доручив Генеральному прокурору України Олександру Медведьку взяти під особистий контроль розслідування цієї справи, провести його об'єктивно і якнайсуворіше покарати винних.

Нині на термін проведення розслідування від виконання своїх посадових обов'язків відсторонений коман-

дир полку дорожньо-патрульної служби, який забезпечував пересування президентського кортежу, полковник міліції Валерій Комишний.

За фактом ДТП порушено кримінальну справу.

Фото Сергія СВИТЛИЦЬКОГО (УНІАН).

ОГОЛОШЕННЯ

ЗАТ АП

"Прогрес - Технологія"

повідомляє, що позачергові загальні збори акціонерів Товариства відбудуться 05 червня 2010 р. о 10.00 за адресою: Україна, м.Суми, вул. Білопільський шлях, 33 Реєстрація відбудеться з 9.00 по 9.45 в день та за місцем проведення зборів. Порядок денний: 1. Про реорганізацію ЗАТ АП "Прогрес - Технологія" шляхом перетворення у Товариство з обмеженою відповідальністю. 2. Про призначення Комісії з припинення ЗАТ АП "Прогрес - Технологія" у зв'язку з його перетворенням. 3. Про умови обміну акцій ЗАТ АП "Прогрес - Технологія" на частки у статутному фонді (складеному капіталі) Товариства з обмеженою відповідальністю. Для участі у зборах представники акціонерів повинні мати при собі документ, що посвідчує особу (паспорт) та довіреність на право участі та голосування на загальних зборах. Довідки за телефоном: (0542) 69-35-60.

В ДЕРЖАВНІЙ
ГЕОЛОГІЧНІЙ СЛУЖБІ
Міністерства охорони
навіколишнього природного
середовища України
ОГОЛОШУЄТЬСЯ
КОНКУРС

на заміщення вакантної посади державного службовця
Радника голови
Професійні та кваліфікаційні вимоги до кандидатів: вища освіта та досвід роботи з питань, що входять до функцій підрозділів Держгеолслужби.

Довідки за телефоном: 456-71-38.
Адреса: м. Київ-680, вул. Єжена Потьє, 16, кімната 211.

СЗАТ «Ольвія» Миколаївської області Очаківського району, повідомляє, що постановою Одеського апеляційного господарського суду від 30.03.2010 року ухвалу господарського суду Миколаївської області від 09.02.2010 року про провадження по справі 2/5/10 про банкрутство сільськогосподарського закритого товариства «Ольвія» скасовано.

У зв'язку з допущеною опіскою в оголошенні, надрукованому в газеті «Голос України» № 70 (4820) від 20.04.2010 р. на стор. 19 щодо визнання банкрутом ФОП Прошляка Р. О., абзац третій оголошення необхідно читати: «Заяви кредиторів з вимогами до банкрута приймаються до 20 травня 2010 р.»

Постановою Господарського суду Херсонської області (73000, м. Херсон, вул. Горького, 18) від 06 квітня 2010 року по справі № 12/30 - Б - 10 фізичну особу — підприємця Березовського Дмитра Миколайовича, ід. код 3029102655 (730003, м. Херсон, вул. Патона, 2/1, кв. 14) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Гарана Семена Григоровича, ліцензія АБ № 176133 (73016, м. Херсон, вул. М. Фортус, 107-А, тел. 0552-41-41-51).

Претензії кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня виходу оголошення.

Господарський суд міста Києва (01030, місто Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-6), ухвалою від 26.01.2010 року порушив справу № 15/41-6 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Інвест-Каскад», адреса: 01034, м. Київ, вул. Ярославів Вал, 36-38, рахунок № 26000032765001 в БАТ КБ «Інтербанк» МФО 300216, код ЄДРПОУ 35531822.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Філатова Владислава Арнольдовича, ліцензія АВ № 397257 від 03.09.2008 р. Поштова адреса: 03141, м. Київ, а/с № 49.

Претензії кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування цього оголошення.

Колектив Апарату Верховної Ради України висловлює глибокий співчуття старшому консультантові редакційного відділу Головного управління документального забезпечення РОЕНКО Олені Іванівні у зв'язку з неоправною втратою — смертю після тяжкої хвороби матері

КОМАР Євдокії Іванівни.

Міністерство освіти і науки рекомендує керівникам вищих навчальних закладів створити структурні підрозділи з питань працевлаштування студентів, **повідомляє прес-служба МОН**

В Одесі, починаючи з 2010–го, щорічно проводитиметься муніципальний відкритий літературний конкурс імені Михайла Жванецького, **повідомляє наш власкор В'ячеслав Воронков**

З фіскальної колії не збочити?

ПОДАТКИ

Минулого місяця податкові органи перевірили 1,4 тисячі підприємств, як наслідок — дорахували в держбюджет додатково близько 600 мільйонів гривень. Дефіцит загальнодержавного балансу (за деякими підрахунками, у 14 відсотків від рівня ВВП) і Пенсійного фонду (приблизно 28 мільярдів гривень) примусять уряд не послаблювати, а посилювати фіскальний тиск на бізнес під прикриттям удосконалення адміністрування податкових платежів і зборів.

Про важливі зміни до бюджету

Уряд попіклується про законодавчі зміни щодо оподаткування прибутку підприємств, якими обмежить права платника переносити збитки минулих років на майбутні періоди. Як відомо, маючи таке право, підприємства, як правило, декларували збитки в останньому кварталі року, зменшуючи базу для оподаткування. У 2010—2014 роках ці збитки будуть враховувати у валових витратах щорічно лише в розмірі 20 відсотків. МВФ наважамін поновлення програми stand by пропонують знизити на 50 відсотків розміри пенсій працюючим пенсіонерам і зменшити до 300 тисяч на рік кваліфікаційний поріг обігу для платників за спрощеною системою оподаткування.

Про плюси й мінуси ПДВ-облігацій

Уряд вирішив покрити борг із відшкодування експортерам ПДВ минулих періодів шляхом відкриття ПДВ-рахунків і випуску боргових зобов'язань у вигляді цінних паперів. Це добре, оскільки потягне за собою процедуру автоматичного відшкодування ПДВ, а відтак запобіга-

тиме вимиванню обігових коштів. Принаймні це потребує створення електронного реєстру податкових накладних з ПДВ. Однак шість років тому міністр фінансів Микола Азаров уперше запровадив аналогічну схему, й вона не спрацювала через низький попит на ринку боргових ресурсів. Як і будь, ПДВ-облігації можуть зацікавити посередників, інвесторів та комбанків.

Про акцизні опади

Мінфін планує суттєво підняти акцизи на алкоголь, цигарки й пальне. Ставки акцизів на пальне можуть сягнути 172—200 євро за тону. Акциз на натуральні вина планують підвищити з 1 копійки до 10 за літр, на кріплені марочні вина — з 0,5 до 2,5 гривні за літр, на ігристі вина та вермути — з 2,5 до 2,9 гривні. На міцні вина та вина з додаванням спирту акцизи виплачуватимуть не з розрахунку вина, а літра спирту, а ставки планують підняти з 0,5 гривні до 39,4. До цього ж рівня передбачають наблизити акциз при виробництві горілки, а ставки на коньяк підвищити лише на 3 гривні — до 17. Акциз на пиво має зрости на 14 копійок із розрахунку на літр. Але вартість води для виробництва напоїв планують підняти у десятки разів. Адвалорна ставка акцизу на цигарки з фільтром зросте до 90 гривень за тисячу штук, тощо. Піклування за здоровий спосіб життя з боку уряду зворушує, але водночас штовхає ринок у «тінь», веде до зростання цін, стимулює торгівлю контрафактною продукцією, знижує фіскальну ефективність акцизних зборів.

Про рентні платежі

Попередники нинішнього уряду вбачали в ставках рентної плати за використання надр для видобутку нафти та газу й дохідне джерело, й інструмент адміністративного впливу на

політику деяких компаній, зокрема, БАТ «Укрнафта». Почасти цим пояснюється, що законопроект про держбюджет на 2010 рік у попередній редакції передбачав зростання відрахувань за видобуток енергоносіїв на відміну від інших корисних копалин. Нинішній уряд, як на мене, знизить фіскальне навантаження, але не набагато.

Про сентенції і тенденції

Масований наступ податківців у березні здебільшого зумовлений наміром уряду легалізувати бодай частину зарплатного фонду, який, за деякими оцінками, на 40 відсотків перебуває «в тіні». Якщо нарахування на фонд заробітної плати перевищують 40 відсотків, а так і є, то економити на нелегальних розрахунках — те саме, що струшувати повітря. Роботодавець не зацікавлений платити найманому працівнику «по-білому». Як на мене, так само, як і уряд не зацікавлений зменшувати навантаження на фонди зарплати, маючи шалений дефіцит Пенсійного фонду. Це той випадок, коли тенденції не зважають на сентенції.

Як бачимо, уряд збирається торувати вже протоптану фіскальну колію. Презентуючи держбюджет-2010 у парламенті, обов'язково вкажуть, що економіка в ній не загрузне. І то буде правда, оскільки результати роботи в промисловості й у першому кварталі, й у березні свідчать, що вона вже вийшла на орбіту помітного зростання. Але це також не більш як сентенції, спричинені переважно похваленням економічної активності та зростанням світових цін. А от той факт, що й податківці, й митники провалили план першого кварталу з мобілізації податків, а уряд боровся з дефіцитом бюджету з допомогою нових боргових зобов'язань, — це, на жаль, тенденція. Прикра.

Сергій ВЛАД.

Сокиринські селяни не пропускають на свої землі найняту техніку орендаря

Село Сокиринці відоме в Україні своїми історичними перлинами — мальовничим парком, красивим палацом Галаганів. Тут у XIX столітті жив і стівав кобзар Остап Вересай. У радянські часи сокиринський колгосп ім. Димитрова славився у регіоні своїми трудовими перемогами у вирощуванні свиней, пшениці, овочів. Майже 200 колгоспників свого часу за високі показники в роботі були нагороджені орденами та медалями. Господарство отримувало мільйонні прибутки. Будувало ферми, закупляло техніку. Як сталося, що за досить небагато років у сільських(!) Сокиринцях селянин став просто нікому не потрібен? Йому ніде не те, що заробити трудову медальку, грамоту, а й знайти головне — будь-яку роботу.

Слава Богу, є аграрний ліцей, парк, школа. Це вирішує проблему зайнятості для інтелігенції.

Але що, приміром, робити юнаку після закінчення аграрного ліцею? У селі трактористи не потрібні. Працівники ферм теж. Можливо, це одна з причин того, що Сокиринці нині — справжня «заряча» точка.

Село бунтує, нервує. Сюди приїжджають правоохоронці, представники влади. Порушено кримінальні справи.

Що трапилося?

Результатом реорганізації колишнього колгоспу стало утворення ПСП «Сокиринське», яке з 2004 року взяло в оренду в селян 584 земельні ділянки загальною площею 2276 гектарів. Як засвідчують сокиринчани, ті, хто укладав договори оренди на 25 років (!), найчастіше вдавалися до обману, не інформуючи про такий великий термін, який би міг насторожити селян. У багатьох документах виявилися підроблені підписи. Зрештою, селяни, здебільшого похилого віку пенсіонери, довіряли паї своєму односельцю, який мав дати лад тій землі та й ще розплатитися вирослим збіжжям. Однак діла в нього пішли так, що тепер місцеві жителі хапаються за серце, коли згадують про збуту худобу, порізану на метал техніку, розібрані ферми... Зрозуміло, була криза, й багато хто цю спісує на неї. Але в Сокиринцях до цього «хазайнування» додалася ще одна прозаїчна деталь. Невдовзі корпоративні права на ПСП «Сокиринське» перейшли новому немісцевому власнику — Олександру Хлебову. Як це сталося, за які кошти, ніхто не знає.

Словом, одна справа віддавати в оренду землю знайомому земляку, а інша — дізнатися, що тепер на твоїй ділянці господарює інший власник. До того ж останній не частий гість у селі. На робочій нараді 12 квітня у райдержадміністрації зі стурбованістю говорили про те, «що «Сокиринське» — єдине сільгосппідприємство району, де й досі техніка не вийшла в поле». Навіть у владних кабінетах району достеменно не знали, хто є чи директором, чи виконуючим його обов'язки в цьому господарстві. Коли ж пішла чутка, що ПСП знову «перепродується» у чергові добрі руки, люди запаникували: адже в такий спосіб земля без їхнього відома фактично перепродується!

Міліція у полі

17 квітня ініціативна група зібрала загальні збори пайовиків, на яких вони були майже однастайними: необхідно якнайшвидше розірвати договір оренди. У вину власнику ПСП поставили те, що взимку він не подбав про очищення заметених доріг, не думає про створення постійних робочих місць. Тому селяни створили ініціативну групу із захисту земельних прав жителів Сокиринців. Вирішено було для з'ясування законності дій О. Хлебова зупинити найняту ним техніку СТОВ «Дружба-Нова», що почала весняні роботи. Невдовзі селяни опинилися у полі. Виник конфлікт. «Джон Діри» були зупинені. Хоча пристрасті пригасила міліція, польові роботи так і не розпочалися.

«Хочемо на волю!»

Минулої середи в Сокиринцях знову відбулися багатолюдні збори пайовиків. Люди виходили за трибуну й говорили про наболіле, про те, що проти них порушені кримінальні справи за супротив під час захисту своїх прав на землю. Сокиринчани згадували тракториста-передовика, в якого перед смертю забрали подарований трактор і везли в останню дорогу на кладовище на возі. З іронією казали про отриману грошову компенсацію за пайове майно — його загальна вартість не перевищує ціни одного приміщення майстерні! В багатьох виступах ситуація із правами сокиринчан на землю називалася новітнім «кріпосним правом».

— Ми чемно попросили чужих трактористів з нашої землі, — казав Анатолій Маснуха. — А нам усі доказують, що ми не маємо права вирішувати свою долю, що все це незаконно...

Кілька разів брав слово і власник ПСП Олександр Хлебов:

— Передусім хочу запевнити, що ніякого продажу ПСП «Сокиринське» не відбувається. Можливо, колись я захочу це зробити.

Але поки що все залишається без змін. Як орендаратор я маю право укласти угоду про обробіток землі з іншою господарською структурою. Це не забороняється законом. Я ж розрахувався із пайовиками за орендовану землю. Я прийшов у село в 2007 році. Господарство було вже в занедбаному стані, в боргах. Я купив техніку. Вона обробляла поля. У літній сезон у «Сокиринському» працювало більше сотні людей. Ми готові збільшити плату за землею до 6%, виділити 1,2—1,5 мільйона гривень на газифікацію села. Будемо й орати городи дешевше, ніж інші приватники. Якщо вам не подобається термін договору на 25 років, давайте переробимо його на 9 років.

Начебто, на перший погляд, переконливі та заманливі слова власника сільгосппідприємства, та водночас вони викликали в залі сміх, репліки. Судячи з усього, люди не вірили орендарю, не сприймали його слова на віру. Адже до таких несподіваних обіцянок він вдався лише після їхнього протесту. Та й чого варте його слово, якщо «Сокиринське» самостійно не може провести ні фінансові розрахунки з людьми, ні організувати весняно-польову кампанію. Натомість Олександр Борисович намагався переконати пайовиків, що вони є свідками «рейдерської атаки». В ній він звинуватив керівництво СТОВ «Батьківщина», база якого розташована в сусідніх Калюжинцях. Це теж викликало сміх у залі, оскільки «рейдери» справді здійснили «атаку» — працевлаштували 50 сокиринчан, шодня забирають їх автобусом на роботу, годують. Узимку трактори «Батьківщини» розчищали заметені вулиці сусіднього села.

— Я хочу вам сказати, Олександр Борисовичу: до побачення!

— так резюмувала почуте Галина Шульженко.

Народний депутат України Олег Ляшко, який брав участь у зборах, звернувся до громади, спитавши, чи підтримують вони цю думку. Люди у відповідь на запитання, чи хочуть вони працювати на старих умовах, не підняли жодної руки. Так само пайовики голосуванням відмовилися співпрацювати з О. Хлебовим. Вони взагалі висловили бажання, щоб він більше не з'являвся у їхньому селі. Що ж, йому є подумати над чим, чи далі йти проти волі громади, чути прокляття на свою адресу, чи прийняти пропозицію про добровільну відмову від орендованої землі з компенсацією понесених ним затрат, збитків. Попри його начебто шире бажання поліпшити стосунки з пайовиками, факт залишається фактом: сокиринчани, знервовані безробіттям, нерозв'язаними проблемами, вирішили в нинішніх реаліях знайти надійнішого орендаратора. Хлебов фактично залишився «одним у полі воїном».

Уже понад 260 селян подають у суд заяви про розірвання «кабальних» договорів оренди. Звичайно, договори оренди свого часу були складені для легковірних сільчан на 25 років із такими умовами, що їх важко оскаржувати. Напевне, в цьому плані слід внести зміни до чинного законодавства, оскільки нинішнє дуже обмежує права власників земель. Через це раз по раз у селах на цьому ґрунті виникають довготривалі конфлікти.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Срібнянський район Чернігівської області.

На знімку: народний депутат України Олег Ляшко залагоджує конфлікт.

Фото автора.

«РТР-Планету» знову пустили в наш ефір

Нацрада з питань телебачення і радіомовлення дозволила трансляцію на території України російського телеканала «РТР–Планета». Як повідомила прес–служба відомства, було ухвалено рішення про доповнення до переліку програм, зміст яких відповідає вимогам Європейської конвенції про транскордонне телебачення, а ретрансляція не обмежується на території України.

Крім того, «зелене світло» отримали й російський «TVCI» (міжнародний канал «ТВ-Центр») та ізраїльський «Теледевят'ять». Як повідомляє «Телекритика», раніше Нацрада вимагала від РТР спростувати неправдиву інформацію, зокрема, про існування в Київській області приміщень для утримання в'язнів ЦРУ та участь українських громадян у російсько-грузинському конфлікті.

У слідчих, що шукають причини авіакатастрофи під Смоленськом, залишилося три версії

У Польщі триває розслідування причин авіакатастрофи під Смоленськом. За даними польської прокуратури, слідчі дії на місці падіння літака вже завершено. Зараз на аеродромі «Сєверний» проводиться реконструкція контурів літака за його залишками. Всі знайдені на місці трагедії особисті речі, документи жертв, а також предмети, що можуть мати істотне значення для слідства, перевезені до Москви.

Відтепер свої окремі слідства ведуть польська та російська прокуратури, які відкрили провадження по кримінальних справах за трьома версіями: несприятливі погодні умови, технічні неполадки літака

та людський чинник. Найближчими днями польські експерти обіцяють завершити розшифровку записів третього додаткового бортового самописця («чорної скриньки») і передати його російській стороні, у розпорядженні якої, згідно з діючими міжнародно-правовими нормами, перебувають усі речові докази у справі. За словами Генпрокурора Польщі Анджея Серемети, з розшифрованих фрагментів самописця випливає, що ніхто не чинив тиску на льотчиків щодо здійснення посадки у складних атмосферних умовах.

Предметом вивчення слідства стають також нові дані, які з'являються у ЗМІ. Так, після появи у пресі публікацій білоруського журналіста Сергія Серебра про заміну ламп у рефлекторах освітлення стартової смуги Северного та проведення якогось кабелю перед прильотом на місце катастрофи Володимира Путіна, польська

ФОТОФАКТ

Такий вигляд матиме український павільйон у Шанхаї на 41-й Всесвітній виставці.

Фото Ольги Танасійчук (Укрінформ).

прокуратура звернулася до своїх російських колег з офіційним запитом — хто, у яких масштабах і навіщо виконував роботи з освітлювальними приладами летовища безпосередньо після катастрофи? Польська сторона вимагає від російських слідчих органів також стенограми записів двох інших самописців.

Проте загалом поляки задоволені співпрацею з російськими слідчими, які надають польським прокурорам доступ до матеріалів справи, можливість участі в допитах свідків, при цьому ставити конкретні запитання. Усі повідомлення, які з'являються в ЗМІ щодо ймовірних причин катастрофи — стверджують у військовій прокуратурі Польщі — всього лише спекуляції, а на офіційні висновки доведеться почекати навіть до одного року.

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.

Варшава.

Об'єднання роботодавців співпрацюватиме з Європейським економічним і соціальним комітетом

Організації промисловців, підприємців–роботодавців мають брати найактивнішу участь у підготовці асоційованого членства України в Європейському Союзі і зони вільної торгівлі з ЄС.

Але лише сконсолідована та добре організована ділова спільнота має претендувати на те, щоб стати гідним партнером влади і своєрідним двигуном наближення до демократичних європейських стандартів суспільного життя та економічних ринкових реалій. Про це йшлося на зустрічі голови Об'єднання організацій роботодавців України, президента УСПП Анатолія Кінаха та співпрезидента із зовнішніх відносин Європейського економічного та соціального комітету Філіпа Хемро-Дротца.

«Представник ЄС поінформував, що Європейський економічний та соціальний комітет покликааний сприяти підтримці громадянських ініціатив, розбудові мережі зв'язків між соціальними партнерами в Україні. Нині започатковано створення спільного органу громадянського суспільства України та ЄС, який має стати частиною Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Філіп Хемро-Дротц запросив Об'єднання організацій роботодавців України, Український союз промисловців та підприємців як

структури, які докладають значних зусиль щодо консолідації громадянського руху в Україні, до участі у спільному органі.

«Співпраця з європейськими структурами, які сприяють залученню громадянського суспільства України до євроінтеграційних процесів, є для нас принципово важливою. Ми налаштовані розбудовувати соціальний діалог в країні за європейськими стандартами та з врахуванням досвіду європейських країн», — наголосив голова ООРУ Анатолій Кінах.

Сторони домовилися поглибити співпрацю на постійній основі — налагодити регулярний обмін інформацією, проводити спільні заходи інтеграційного спрямування, обмін думок тощо.

Учителі, податківці й актори — у Греції страйкують усі

Сотні тисяч держслужбовців Греції провели вчора 24-годинний страйк, передають РІА-Новини. Греки виступають проти заходів уряду, який у спробі вивести країну з гострої боргової і бюджетної кризи понизив зарплати держслужбовцям і збільшив споживчі податки.

Страйк охопив усі держустанови, включаючи міністерства й відомства, податкові інспекції, страхові фонди, державні банки та митниці. Також страйкували вчителі шкіл і викладачі, судові працівники та актори. Працювали вчора транспортники та авіадиспетчери. Останні хоча й планували 22–23 квітня провести дводобовий страйк і закрити повітряний простір країни, вирішили його скасувати через хаос в авіасполученні, спричинений виверженням вулкана в Ісландії.

У Сумгаїті встановлять пам'ятник Лесі Українці

У Баку відбулася зустріч колишнього посла України в Республіці Азербайджан, а сьогодні — голови Волинської облдержадміністрації Бориса Клімчука із Президентом Азербайджану Ільхамом Алієвим (на знімку). На початку заходу Борис Клімчук передав главі Азербайджану вітання від Президента України Віктора Януковича.

Під час зустрічі відзначалося, що за два останні неповні роки Україна і Азербайджан стали стратегічними партнерами. За цей час обсяги товарообігу між двома країнами у 2008 році становили понад один мільярд доларів, а за два місяці цього року товарообіг збільшився, порівняно з аналогічним періодом 2009-го, у чотири рази і становить 261 мільйон доларів. Ільхам Алієв висловив задоволення станом торговельно-економічного співробітництва між двома країнами. Зокрема, тим, що Україна розпочала купувати легку азербайджанську нафту та переробляти її на Кременчуцькому НПЗ. У свою чергу, Борис Клімчук поінформував Президента Азербайджану про те, що українські власники Херсонського НПЗ готові продовжити переговори з державною азербайджанською компанією «SOCAR» стосовно проведення спільної діяльності на підприємстві та його модернізації.

Борис Клімчук звернувся до Ільхама Алієва з проханням дати дозвіл на спорудження у місті Сумгаїті пам'ятника Лесі Українці та його можливе відкриття Президентом України Віктором Януковичем під час його офіційного візиту в Азербайджан у 2011 році. На цю пропозицію Президент Азербайджану дав ствердну відповідь.

Микола ЯКИМЕНКО.

Фото надано прес-службою Волинської облдержадміністрації.

СПОРТ

Коли припекло...

Футбол. Ліга чемпіонів. 1/2 фіналу. Перший матч. 21 квітня.

«Баварія» (Німеччина) — «Ліон» (Франція). 1:0. Мюнхен. «Альянц Арена». 69 000 глядачів. Рефері — Роберто Розетті (Італія). Гол: Роббен, 69. Вилучено Рібєрі, 37, Тулалана, 54.

«Баварія»: Бутт, Лам, ван Буйтен, Демікеліс, Контенто, Праньїч (Гомес, 63), Швайнштайгер, Роббен (Алтинтоп, 85), Рібєрі, Мюллер, Олич (Тимошук, 46). Тренер — Луїс ван Галь.

«Ліон»: Льоріс, Ревейер, Кріс, Тулалан, Сіссого, Гоналон, Кальстрем, Пьяніч (Макун, 56), Едерсон (Бастос, 70), Дельгадо (Гову, 79), Лісандро. Тренер — Клод Пюель.

Не можна стверджувати, що Луїс ван Галь палко симпатизує українському півоборонцю Анатолію Тимошуку. Але у нідерландського хитрого лиса напрочуд загострений інстинкт самозбереження. І коли виникає реальна загроза, тоді він кидає в бій нашого Анатолія — знаного бійця і холонокровного виконавця.

Як кажуть у таких випадках, коли припекло, то й свататися прибігли. Так ван Галь, відкинувши всілякі сентименти, кинув на барикади Тимошука. І був тисячу разів правий. Адже наш футболіст додав грі «Баварії» чималої впевненості. І власне після його передачі Арьєн Роббен завдав переможного удару.

Ну, а сам поєдинок загалом був наднапружений, з драматичним перебігом. Два видалення, неспоступливість господарів і гостей, жорстка боротьба за кожний м'яч — усе це неабияк розпекло протистояння. Але ніхто не піддасть сумніву те, що «Баварія» заслужено виграла його перший раунд.

Хоча прихильники «Ліона» можуть мати певні претензії до тренера команди Пюеля. Адже після того як мюнхенці залишилися в меншості, наставник не ризикнув кинути підопічних на здобуття перемоги на чужому полі. Либонь, після глибоких душевних вагань він обрав варіант із віддачею ініціативи суперникам, сподіваючись на контратаки. Прорахувався. Однак ліонці не дуже засмутилися. Рахунок першого матчу дає їм чималі шанси на загальний успіх після зустрічі у Франції 27 квітня.

• • •

Першість України. Перша ліга. 24-й тур. «Динамо-2» (Київ) — «Десна» (Чернігів). 0:1. «Дністер» (Овідіополь) — «Львів». 0:1. «Харків» — «Зірка» (Кіровоград). 0:0. «Фенікс» (Калініно) — «Сталь» (Алчевськ). 3:4. «Арсенал» (Біла Церква) — «Енергетик» (Бурштин). 0:0. «Прикарпаття» (Івано-Франківськ) — «Нива» (Тернопіль). 1:1. «Олександрія» — «Севастополь». 2:1. «Волинь» (Луцьк) — «Геліос» (Харків). 4:0. «Нафтовик» (Охтирка) — «Кримтеплиця» (Молодіжне). 1:0.

«Севастополь» — 54 очка, «Львів», «Сталь» — по 48, «Олександрія», «Волинь» — по 44, «Геліос» — 43, «Кримтеплиця» — 42, «Нафтовик» — 38, «Десна» — 36, «Динамо-2», «Зірка», «Арсенал» — по 34, «Дністер» — 27, «Фенікс» — 25, «Енергетик» — 23, «Прикарпаття» — 12, «Нива» — 10, «Харків» — 5.

У Києві триває II міжнародний фестиваль театральних шкіл «Натхнення» за участю чотирнадцяти мистецьких вузів з Китаю, Ірану, Угорщини, Вірменії та інших країн

1 травня у Львові відбудеться концерт відомого харківського артиста Сергія БАБКИНА з програмою Classika

ПОДРОБИЦІ

Бібліотечна асоціація — Прем'єр-міністру

Українська бібліотечна асоціація (УБА) надіслала листа Прем'єр-міністру України М. Азарову. Йдеться про включення до держбюджету на 2010 рік захищеної статті фінансування на придбання книг, передплату періодичних видань, підключення бібліотек до світових інформаційних ресурсів через мережу Інтернет.

Мотивуючи своє звернення, УБА наголошує, що серед пріоритетів бібліотечної політики держави в останні роки є інформатизація. Саме бібліотеки, маючи великі інформаційні ресурси, сприяють інформатизації суспільства. В умовах обмежених можливостей придбання книг та документів на інших носіях інформації книгозбірні стають єдиним джерелом задоволення наукових та освітніх інтересів, професійного вдосконалення, цивілізованого дозвілля для малозабезпечених категорій громадян.

Завдання бібліотек нині потребують значних капіталовкладень та величезних інтелектуальних зусиль — і з боку суспільства, й з боку самих бібліотек, які мають подолати стереотипи укоріненої у нас практики. Для виконання функцій бібліотек як інформаційних центрів своїх регіонів потрібні добре укомплектовані фонди інформаційних ресурсів, нові технології і високопрофесійні спеціалісти.

Постановою Кабінету Міністрів від 1 липня 2002 року №900 «Про затвердження Програми поповнення бібліотечних фондів на період до 2005 року» було затверджено мінімальні нормативи фінансування різних видів бібліотек на придбання книг та передплату періодичних видань, які частково виконувалися, доки діяла постанова. Та в останні два роки кошти на поповнення бібліотечних фондів із держбюджету не виділялися. Через те навіть періодику більшість бібліотек передплатити не могли.

Нині лише близько трьох відсотків бібліотек України підключено до мережі Інтернет. І це, в основному, за рахунок грантів, отриманих бібліотеками від міжнародних благодійних фондів. Отже, велика аудиторія читачів бібліотек позбавлена доступу до вітчизняних та світових інформаційних ресурсів.

Зважаючи на вищевикладене, Українська бібліотечна асоціація наголошує на необхідності державної підтримки бібліотечної справи.

Ірина ШЕВЧЕНКО, президент УБА;
Людмила КОВАЛЬЧУК, віце-президент УБА.

ДО РЕЧІ

Про недостатнє фінансування наших бібліотек свідчать матеріали дослідження УБА «Публічні бібліотеки України як місце доступу громадян до інформаційних технологій та Інтернету», проведеного у 2008 році.

Було отримано дані від 17,8 тисячі публічних бібліотек країни. Переважна більшість книгозбірень розташована в пристосованих приміщеннях та на перших поверхах житлових будинків. Майже 70% потребують капітального або косметичного ремонту, 60% — модернізації мережі електропостачання. Лише 50% публічних бібліотек опалюються. Середня кількість комп'ютерів на 10 бібліотек — 3 одиниці. Лише 3% (567) бібліотек підключені до мережі Інтернет.

Степовий «Кремль» у зоні ризику

Доля подарувала місту Запоріжжю одне з чудес України — острів Хортицю, який важко, але набуває ознак заповідника й потужного туристичного центру. Біля села Терпіння в Мелітопольському районі є ще одне з недооцінених українських чудес — Кам'яна могила з її 60 відкритими гротами і петрогліфами, що вказують на сліди ледь не протопіумерської писемності.

Однак Кам'яна могила — більше для цінителів і знавців, простому туристу щось би простіше. І ви знаєте, є на Запоріжжі й таке! Називають його Василівським замком, чи по-номенклатурному — «Історико-архітектурний музей-заповідник «Садиба Попова». Ця садиба, яку багато хто вважає перлиною архітектури ледь не всієї Східної Європи, стоїть у місті Василівці, буквально поряд з коліями залізниці Харків—Сімферополь (на станції Таврійськ). Від автомагістралі теж недалеко — метрів шістсот. І що важливо — тут, попри непростий для «панських маєтків» радянський час, майже збережені всі споруди замкового комплексу. Серед них дім графа Попова 1790 року й господарські приміщення поряд. А головне — низка споруд, які, власне, і складають «Замок Попова».

Відразу скажемо, предводителю дворянства Таврійської губернії Василь Попов був не тільки добрий господар, а й великий оригінал. По матері він правнук грузинського царя Іраклія II. Тому вирішив звичайний замський мисливський маєток (поряд — дніпровські плавні, що кишили дичиною) зробити як замковий комплекс — для себе й для петербурзької знаті, включаючи і царську родину. Так з'явилися стилізовані bastioni, що створюють східний мур з двома замковими воротами. Виконували ті bastioni роль простих флігелів. Збудували оглядову вежу з видом на плавні — унікальна за красою споруда! Граф поставив ще й «англійський замок», що нагадує Массандрівський (Олександрівський) палац під Ялтою — але тут це був дім для прислуги! А під «Кремль» Попов стилізував свою конюшню! З графського

палацу, на жаль, лишилася одна башта, схожа на водонапірну, і лишилася, а все інше знищив час і не дуже розумні люди.

Може, великої історичної цінності замок не має, особливо на тлі львівських, тернопільських чи волинських. А ті теж від безгрошів'я гинуть! Однак станемо на захист Василівського замку: а чи є на Запоріжжі хоч щось подібне?

Сьогодні на території садиби діє цікавий музей. Його працівники зібрали багато матеріалів. Насамперед, періоду освоєння «Дикого поля» — часів заселення покинутих Ногайською ордою лівобережних земель південніше річки Конки. Музейний комплекс «Замку Попова» зберігся завдяки ентузіазму його першого директора Володимира Мешкова. Спочатку діяв він на громадських засадах, потім був у віданні райуправління культури (зрозуміло, з яким бюджетом), потім райради. Четвертий місяць триває бюрократична тяганина передачі комплексу у відання облради. Перший директор, якому вже здоров'я не дозволяє битися за кожну довідку, передав посаду у відання в. о. директора, своєму сину Віктору Мешкову. Той раніше був заступником і ним лишатиметься, доки знайдуть більш кваліфікованого музейника. А поки що розробляє плани виживання і розвитку «Замку Попова». «Нам би більше музейників-чоловіків. Та хіба вони на таку зарплату сюди прийдуть?» — каже Віктор

Володимирович. Хоча навіть сьогодні є ентузіасти, які вболівають за замок. І вони змушені бути за мізерні гроші майстрами на всі руки. Бо сторож — він і художник, а доглядач залу — будівельник. «Хоча б кваліфікованого муляра в штаті, а ще покрівельника треба», — зітхає в. о. директора.

Найзагрозливіше становище у «Кремлі». Адже він на висіках комплексу, тому найбільше й пограбований у 1990-х роках. І грати повиносили, не те що вікна. А що «Кремль» стоїть як лялечка, то спасибі будівельникам XIX століття — збудували на совість.

Як гроші будуть — що в планах музею-заповідника? Провести вже цьогоріч кілька фестивалів, у тім числі й з рицарських боїв. Зробити гвинтові сходи в оглядовій вежі і силами місцевих артистів влаштувати красивий весільний рицарський обряд — зі співом серенади, з викраденням нареченої з балко-

на вежі. А буде більше грошей, добре б зробити якісний ремонт кількох замкових приміщень. І створити там, наприклад, апартаменти для молодят. Яка романтична натура не захоче провести першу шлюбну ніч у справжньому замку? Та поки що все впирається у гроші і не завжди схвальне ставлення чиновників — мовляв, а що коли ви й справді у своєму музеї почнете заробляти?

З яким думками залишав замок? А з такими, що хтось не лише з трибун мусить любити рідний край, а допомогти грішми, перебудувати власне мислення — закрутити вже розроблений бізнес-план і дати йому зелене світло. І тоді ще побачимо, куди частіше приїжджатимуть — до Алупки чи до Василівки! А краще — щоб їздили і туди, й сюди!

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

Василівський замок—Запоріжжя.

Фото з архіву автора.

Куди подівся кіт Кефірчик?

В столичному молодіжному театрі «Відкритий погляд» поставлено п'єсу Олександра Марданя «Американська рулетка». Режисер Ксенія Ромашенко назвала це видовище антикризовою комедією. Герої — наші сучасники. Перед ними безліч проблем: від того, де дістати мішок грошей, і до того, хто в хаті шкребеться ночами й де подівся кіт Кефірчик? Прем'єра, за участю автора, відбудеться завтра в Театральному центрі Києво-Могилянської академії.

На знімку: сцена з вистави «Американська рулетка».

Фото з архіву театру.

Двоєдиність

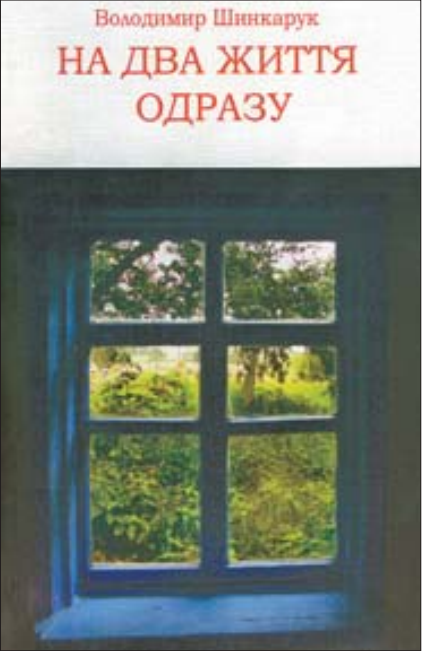
Та інші. Треба також згадати про щемливий текст пісні «Іду до Вас», яку найчастіше виконує донька Володимира Федоревича — Ірина. А ще — коротенькі, легкі «Поліські коломийки». Місцями вони веселі й кумедні, а часом — несподівано драматичні, як-от мініатюра про крокодилячика, котрий запитав у мами, ким працює їхній тато. «В міністерстві — дипломатом!» — так відповіла мама... Зрештою, поетична частина книжки — це самотня подорож сторінками людської душі.

У прозовій частині — дев'ять оповідань. Серед них кілька («Букет», «Вінчання») — про любов. Обов'язково варто прочитати «Дядю Мішу». Персонаж явно списаний із когось із знайомих автора.

Цей дядя Міша — геніальний комік і філософ. Він любить випити, але не втрачає здатності своєрідно мислити і яскраво висловитися: «Колись я був молодий і красивий, а тепер — тільки красивий!»

Сюжети оповідань часто взяті з життя студентів та викладачів. Це й зрозуміло, адже Володимир Шинкарук — освітянин і пише про те, що найближче йому. Оповідач, як добрий учитель, ділиться із читачами своєю мудрістю, що дарована йому нелегким життям. «На два життя одразу» — це зустріч чесної лірики та зворушливо-простої прози. Поєднання доброї людської душі та майстерної письменницької руки.

Юрій МОСТОВИЙ.

Майстер, дерево і душа

Не вірте скептикам! Навіть у зрілих літах можна змінити життя, наповнивши його новим змістом. Доля Валерія Лопіна намалювала новий життєвий курс, коли йому було вже п'ятдесят. Зовні цілком здоровий чоловік раптом почав скаржитися на серце і потрапив до реанімації. Лікувався довго й виїшов з лікарні інвалідом. Як тепер жити, чим займатися і яке ремесло витримає його серце? За освітою Валерій Лопін — ветікарь, має велику практику. Виріс у шахтарській родині, але пов'язав своє життя із сільським господарством і справи в нього йшли досить успішно. Останні десять років працював керівником великого відділення аграрної фірми «Агроном» і трудився б тут понині, та серце скомондувало: «Стоп!».

Лежачи на лікарняному ліжку, Валерій згадував, як дід Іван навчав його в дитинстві робити стільчики та різні дерев'яні штучки. Іван Григорович Дерев'янченко був чудовим столяром-червондеревцем. Краще за нього в селищі ніхто не міг зробити меблі. Й онук при ньому вчився ремесла. Очевидно, дід і заклау у хлоп'яти захоплення деревом. А батько Володимир Тимофійович поділився з Валерієм талантом художника. Був шахтарем, але малював дуже вміло. Скоріш за все, живопис був його покликанням. Але в шахтарському краї головна чоловіча професія — гірник, вибирати не доводилося. Одне слово, поки Валерій лежав у лікарні, в нього визрів новий життєвий проект, який певною мірою допоміг піднятися на ноги. Задум підтримали рідні — дружина, дорослі син і дочка.

Минулого літа Валерій вирішив створити майстерню різьблення і розпису по дереву. Незвичайність у тім, що головною її продукцією були церковні речі — ікони, кіоти, а майстрами — люди, котрі відбули покарання в місцях позбавлення волі.

Як раділи ці четверо молодих чоловіків, спостерігаючи, як відвідувачі районної виставки розглядають їхні роботи. Вони прислухалися, що кажуть про їхню творчість фахівці. І від доброзичливого поводження почувалися... ні в сих ні в тих. Для Віктора, Олега, Іллі й Віталія визнання їхнього таланту дуже важливе, це надає впевненості в собі. Виходить, мав рацію Валерій Володимирович Лопін, коли обіцяв, що в хлопців усе буде гаразд, попри небажаний факт у біографії.

Цих чотирьох Лопін вибрав із майже двохсот претендентів. Кастинг тривав майже два місяці. Почувши про майстерню, люди приїжджали до Лопіна з усієї області. Багатьох приваблювало, що Валерій давав і роботу, і повний пансіон. До того ж обіцяв допомогти із пропискою.

Побачивши рівень робіт, який вимагав Лопін, деякі відразу їхали, інших бракував сам Валерій. А от Віктор під час знайомства сказав: «Я вмію малювати лики святих» і показав, як це робить. Оскільки Валерій сам має гарний художній смак, він розпізнав у Вікторові майстра, залишив його в майстерні й жодного разу про це не пожалкував.

Як розповідає Ілля, різьбленням по дереву він захоплювався ще в школі, але потім закинув. У колонії в нього був гарний наставник, який по-новому вчив працювати з деревом. Не відомо, як склалася б подальша доля Іллі, якби в найтяжчий момент життя, уже поза тюремними стінами, він не почув про Валерія Лопіна із села Верхня Вільхова. Так Ілля став різьбярем, спеціалізуючись на візантійському стилі. Його першою серйозною роботою став кіот на ікону Богородиці.

— У кожного з нас, — розповідає Ілля, — свій стиль, свій профіль роботи. Але ми вчимося один у одного чогось нового, підвищуємо свій професійний рівень. Валерій Володимирович радиться з нами, підказує, якщо потрібно. За допомогою Інтернету й спеціальних журналів ми намагаємося врахувати нові напрями в художньому різьбленні по дереву.

Особливість майстерні в тому, що ікони й картини біблійного характеру тут народжуються з допомогою... різця і приладу для випалювання. Незвичайність та-

кої манери досить приваблива. Вона дає змогу не ставити такі картини на потік, а працювати над ними, глибоко поринувши у творчість. Особливий стан душі майстра народжує нові ідеї й позбавляє твір нудної одноманітності.

Вони живуть однією великою родиною. Діти Лопіна працюють у Києві, але замість них у подружжя — четверо хлопців, ровесників сина. Їм «трішки за тридцять». Разом вони лише три місяці, але вже зрослися долями. Дружина Валерія — «мама» Олена, на всіх готує обіди, турбується про здоров'я кожного, купує їм одяг, але й вилає, якщо хлопці не прибрали у своїх кімнатах. Життя в цих хлопців склалося просто, тому Валерій і Олена вважають, що їм треба допомогти спочатку знайти себе, створити базу для майбутнього життя. У всій Луганській області навряд чи знайдеться ще така майстерня, хазяїн якої повірив у людей, котрі одного разу оступилися, дав їм роботу, дах над головою і, власне кажучи, зробив їх членами своєї родини. Сьогодні він готується прийняти ще одного чоловіка, в якого закінчується строк ув'язнення.

Валерій Лопін мріє показати роботи своїх майстрів на міжнародній виставці.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

На знімку з архіву Валерія Лопіна: майстри та їхні роботи. Ліворуч (стоїть) він сам.

Це — «Айванабугу»!

Чи знаєте ви, як цвіте айва? Якщо ні, поспішіть у картинну галерею заповідного Кам'янець-Подільського. Тут відкрився дивовижний весняний вернісаж. Його автори — молоді українські художники Миколай Плехов, Нікіта Боляков, Сергій Дон, Дмитро Савелюк, Олександр Віштакенко, Тарас Шмаленко, Тимур Такіров, Юрій Ященко, Катерина Цюпка, Людмила Царьова. Вони пройшли творчий шлях від Миколаївської філії Київського національного університету культури і мистецтв, потім більшість їх навчалася в Національній академії образотворчого мистецтва і архітектури. Умовно їх називають «миколаївцями», бо багато хто родом з Миколаєва чи Миколаївщини. Усі вони — з творчого об'єднання з весняною назвою «Айванабугу». Для надто цікавих розшифрую назву, яка пахне квітучою айвою над річкою Бугом. Миколаївці специфічно відмінюють назву їхньої рідної ріки. Українською буде — «на Бузі», російською — «на Буге», а от по-миколаївськи, по-південному — таки «на Бугу»! Натомість усе інше вони роблять правильно. А саме: досягши небаяжких висот творчості, везуть свої картини в народ. Як колись — передвижники. До яких належав і В'ячеслав Розвадовський, чия доля переплелася з Кам'янцем. Його твори нині виставлені на другому поверсі картинної, а сучасні передвижники-«айванабужці» влаштувалися на першому. Вельми символічно!

— Добре, що традиція, започаткована колись передвижниками, зберігається, — сказав на відкритті виставки заслужений художник України Борис Негода. — Не так багато мешканців малих міст можуть постійно відвідувати музеї та вернісажі в столиці чи навіть обласних центрах. А без мистецтва люди стають духовними бідняками. Це гірше, ніж криза в економіці. Й ще одна причина для радості: у нас є молоде покоління митців, яке не збивається на замудру схематичність, а пише справжнє життя, зрозуміле народу.

«Айванабужці» — люди, котрі вже знайшли себе. Ось Тарас Шмаленко, до прикладу, ще в десятому класі здобув перше місце на міжнародному фестивалі «Золотий лелека», а наступного року вже виграв Гран-прі. Миколай Плехов тричі брав участь у пленері «Мальовнича Україна» і тричі посідав перше місце, Нікіта Боляков створив історичний триптих «Битва при Доростолі», що експонується в Київському музеї Збройних сил України, Катерина Цюпка — призерка молодіжної виставки 2009 року. Такі успіхи — в біографії кожного. А Тимур Такіров, як і Олександр Віштакенко, вже й сам викладач реставрації творів мистецтва в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка. Це не зашкодило Тимурові влаштувати «персоналку» в Феодосії, а Олександрові, який живе «десь між Миколаєвом та Кам'янцем», закохати своїх однокурсників у старовинне подільське місто настільки, що вони обіцяють возити сюди свої виставки щороку.

Віра ШПИЛЬОВА.

Чернігівський ренесанс

«Ренесанс милосердя» — перша в регіоні стипендіальна програма для підтримки талановитої молоді, що здійснюється за рахунок внесків мешканців Чернігова та коштів від благодійних акцій. Куратори програми мають на меті збудувати «місток можливості» між обдарованою молоддю та тими, хто хоче й може підтримати розвиток талантів.

Акція триває з 2005 року. Тоді з ініціативи громадської організації «Центр гуманістичних технологій АХАЛАР» в нашому місті відбувся перший благодійний бал та аукціон дитячих малюнків. Зібрані кошти започаткували стипендіальний фонд «Чернігівський ренесанс милосердя». Торік та позаторік суми фінансової підтримки становили близько 20 тисяч гривень, одноразові стипендії та грошові заохочення отримували понад 20 дітей і молодих людей віком від 6 до 21 року. За цей час «Ренесанс...» взяв під опіку понад 100 талановитих юних чернігівців з малозабезпечених і багатодітних родин.

Цього року на отримання стипендій надійшло трохи більше 30 заявок. Претенденти мали продемонструвати свої таланти та здобутки у вокалі, живописі, грі на музичних інструментах. Обрано 10 стипендіатів та призначено 7 заохочень.

Уроцисте вручення стипендій відбулося в Чернігівському художньому музеї. Юні таланти й навіть члени комісії виступали в концерті! Звучали рояль, гітара, бандура, ударні інструменти, кларнети та чудові голоси вокалістів. Усі талановиті діти отримали цукерки та букети з повітряних кульок. Цього року програма «Чернігівський ренесанс милосердя» підтримала юних художників Марію Довгу та Феодосію Бойко, вокалістів Ганну та Єлизавету Соболевих, Ганну Даніч, музикантів Іллю Пашнюка, Олексія Власенка, Антона Чердниченка, Ярослава Немеша та Тетяну Демичеву. Розмір одноразових стипендій — від 700 до 1000 гривень. Грошові заохочення (300 гривень) отримали Марина Левченко, Дарина Лазаренко, Ганна Шкандюк, Тимофій Шкандюк, Кирило Арсірій, Варвара Ярошевич, Нікіта Дрозд. За традицією, декілька чернігівських фірм призначили свої власні іменні стипендії — їх вручено музикантам Поліні Латун (на знімку), Ярославу Биху та Іллі Довгополу.

Вікторія СИДОРОВА.
Фото автора.

АКЦЕНТИ

Ситуація курйозальна

Недавно побачила світ одна з, можливо, найсумніших книжок про сучасне побутування української мови, а точніше — про те, що від цієї мови залишилося у широкому вжитку. Ця книжка вийшла польською мовою й зветься «Surzyk Historia i terazniejszosc» («Суржик. Історія і сучасність»). Автор Артур Брацкі (Artur Bracki) — ад'юнкт кафедри славістики Гданського університету.

Пан Брацкі — серйозний науковець, відомий серед філогів у себе на батьківщині й поза її межами, зокрема, у нас, у Білорусії та Росії. Він писав цю книжку передусім як дослідник, а не публіцист. І передусім — для своїх співвітчизників. Оскільки в Польщі такого явища нема (сам термін «суржик» узятो з нашої мови) — то авторові довелося для своїх читачів надто багато пояснювати — такого, що у нас нібито зрозуміло й без пояснень. Ми не замислюємось над тим, що наш суржик у принципі непереказаний. Для поляків ще с'як-так зрозумілими є суржикові слова «очередь», «деньгі» або «девичкі», а слово «главний» у них передається запозиченом з того ж таки джерела словом «камандір». На цьому перекладацькі ресурси суржику у поляків вичерпуються. Через те авторові доводиться подавати одну й ту саму нашу суржикову фразу — чотири рази! Спершу — суржиком, потім українською, російською й нарешті польською мовою. Щоб поляк міг сам порівняти й зрозуміти, з чого це зліплено. Але це тоді, коли фраза коротка. Монологи Верки Сердючки автор цитує залюбки — але перекладати не береться, а довго й нудно пояснює, з яких компонентів це зроблено. Далі він уважно аналізує усну мову політиків, урядовців, простих людей з Черкащини або Дніпропетровщини (з козацького, розуміє лі, краю). Він також аналізує мову нашої всюдисущої реклами та убогого Інтернету, наших засобів масової інформації. Й доходить смішного (для поляка, звісно) висновку, що на телебаченні у нас «ситуація курйозальна»: більш-менш схожою на українську мову в прямому ефірі розмовляє тільки тележурналіст, а всі інші — і не українською, і не російською, а тією, що для іноземця непереказна, бо йому незрозуміло, як таке взагалі може бути.

Це шокуюча книжка — як для нас. Бо ми вже давно перестали помічати, що надто далеко відійшли і від «першої» державної, й навіть від тієї, яку зараз стараються зробити «іще первее».

Зовсім ненаукове запитання: а навіщо полякові знадобилося так серйозно цим займатися? Він в однім місці свої книги сам пояснює це. Виявляється, в кашубському діалекті польської мови та в шльонському діалекті є певні механізми, здатні (коли-небудь — теоретично!) призвести до утворення суржику. Автор же є кашубом, його рідна мова (такі для нього мова, а не діалект) — кашубська, і його це непокоїть. Й він вивчає досвід чужого суржику. Про всяк випадок.

Віталій ЖЕЖЕРА.

У Миколаєві завершується капітальна реконструкція меморіального комплексу на честь героїв-десантників загону Костянтина Ольшанського, на що з міського бюджету виділено 1 мільйон 720 тисяч гривень, *заявив міський голова Володимир Чайка*

Згадали поіменно

В Луцьку, у Волинському краєзнавчому музеї, відбулася презентація плакату «Імена на скрижальях історії Волині», виданого громадською організацією «Сумління» за сприяння народного депутата України Анатолія Горбатюка. На плакаті — портрети та біографії 83 Героїв Радянського Союзу та повних кавалерів ордена Слави. Серед цих звитяжців — 40 воїнів та 15 партизанів, які отримали звання Героїв Радянського Союзу за подвиги, звершені на Волині, інші — за межами краю. Тут є й уродженці Волині: Йосип Белих з села Комарів Турійського району, Василь Киричук з Словатичів Ківерцівського району, Іван Сокол з Старого Чорториська Маневицького району.

Плакат допоможе пригадати і вже дещо забуті імена Героїв. Зокрема Сергія Гуденка, удостоєного звання ще у 1938 році за бої біля озера Хасан. Він загинув у червні 1941 року в боях поблизу Володимир-Волинського. В перший день війни віддав своє життя політрुक 7-ї прикордонної застави 90-го Володимир-Волинського прикордонного загону Василь Петров. Звання Героя йому присвоєно лише в 1965 році. Нині його ім'я носять колишнє село Цуцнів Іваничівського району і одна з прикордонних застав на Волині.

Привертають увагу й матеріали про льотчиків лейтенантів Бориса Єрьоміна та Дмитра Тарасова, які 27 червня 1941 року поблизу селища Іваничі спрямували свій літак на скупчення німецьких військ. Їх іменами названі вулиці в райцентрі Іваничі. Згодом їх подвиг на Волині повторив старший сержант Сергій Мілашенков. 14 липня 1944 року він спрямував свій палаючий бомбардувальник на колону ворожої техніки. В селі Микуличі Володимир-Волинського району встановлено пам'ятник Герою.

Імена багатьох Героїв, про яких розповідається на плакаті, відомі далеко за межами України. Серед них командири партизанських з'єднань Олексій Федоров (двічі Герой) та Антон Бринський, розвідник Микола Кузнецов, командир партизанського загону «Переможиці», автор книг «Це було під Ровно» та «Сильні духом» Дмитро Медведев.

Видання плаката «Імена на скрижальях історії Волині» — ще одна спроба його авторів Геннадія Гулька та Ігоря Пасюка донести до людей, особливо, молодих, інформацію про героїв оборони та визволення Волині.

Читач зауважить, що після війни чимало Героїв Радянського Союзу служили в дислокованих на Волині військових частинах. Після виходу в запас вони й працювали тут (найбільше — четверо — на Луцькому автозаводі).

Нині на Волині з усіх зображених на плакаті живим залишився лише повний кавалер ордена Слави Гаріф Ібрагімов, який зараз мешкає в селищі Мар'янівка Горохівського району. Стан здоров'я не дозволив йому прийти на презентацію плаката. Але видавці передали його славному ветерану.

Більшість тиражу, що складає тисячу примірників, буде передано у навчальні заклади, військові частини, будинки культури, музеї та архівні установи.

Микола ЯКИМЕНКО.
Волинська область.

«Мені не 92, а тільки 29...»

Днями по-юнацькому стрункий ветеран війни і праці Петро Миколайович Білоусов зустрів свою 92-гу весну. Незважаючи на поважний вік, Білоусов залюбки обробляє присадибну ділянку, радіє вирощеному, із знанням справи займається бджільництвом. Разом із дружиною Нілою Тарасівною живуть у парі понад піввіку, виховали двох дітей, мають трьох онуків і п'ятеро правнуків...

Петро Миколайович жартує: «Мені не дев'яносто два, а тільки двадцять дев'ять...». Довголіття, на думку ветерана, полягає у постійній праці, добрих стосунках у сім'ї, відмові від поганих звичок. А ще — в любові до людей, до життя. Досі не втративши почуття гумору, Білоусов сприймає життєві негаразди мудро: все минеться, устаткується, владнається. Мешканці Червоноукраїнки шанують і глибоко поважають героїчного земляка, який за своє довге життя зробив чимало добра.

Народився Петро Миколайович у далекому 1918 році в Юзівці (нині Донецьк). Довелося пережити розруху і голод громадянської війни. Та важке дитинство не стало на заваді освіті: хлопець із відзнакою закінчив школу і вступив до інституту — мріяв бути вчителем. Але доля

розпорядилася інакше: армія, Пензенське військово училище, і новий статус — офіцера-артилериста.

Бойовий шлях ветерана розпочався ще в 1939-му під час радянсько-фінської війни. Велику Вітчизняну молодий лейтенант зустрів командиром 373-го окремого артилерійського дивізіону. У важких, кровопролитних боях 1941—1942 років дивізіон успішно винищував ворожі танки і живу силу противника, за що не раз відзначався командуванням. Воював на Північно-Західному фронті у Прибалтиці. У 1942 році під Псковом капітан Білоусов отримав тяжке поранення, втратив ліву руку... Після війни повернувся до вчительської професії — працював директором гімназії в литовському місті Купішкіс, очолював районний відділ освіти.

У 1953-му Петро Миколайович повернувся на Миколаївщину — в Березанський район. Деякий час працював директором Кімівської і Матіясівської шкіл, а в 1959 році разом з сім'єю поселився в Червоноукраїнці, на березі чудового Тилігульського лиману. Викладав російську мову та літературу і до 1973 року директорував у Червоноукраїнській школі. Колишні учні Петра Миколайовича й досі згадують його цікаві уроки, а вдячні колеги — як привчав до дисципліни, ділився досвідом... І не тільки

викладацьким — вчив молоді кадри, приміром, як правильно варити смачний український борщ...

У Березанському районі Миколаївської області за цей час славна когорта учасників бойових дій у Великій Вітчизняній війні порідшала: з більш як двох тисяч героїв залишилися 30. Честь і слава переможцям!

Володимир ДАНЬКО,
кореспондент газети «Березань».
На знімку: Петро Білоусов.
Фото автора.

Майже 70 років фронтовик жив з осколком у тілі

Десять років тому з фронтовика, жителя села Надчиці Млинівського району Данила Пилиповича Вороб'я «вийшов» осколок. Думалося тоді ветеранові, що це вже останній із цілої «в'язки», яка вп'ялася у тіло після вибуху міни в далекому 1941-му. Але невдовзі лікарі в госпіталі вийняли ще один осколок. Тоді вони навіть назвали Данила Пилиповича щасливчиком, бо, казали, після таких поранень виживають тільки найфартовіші.

— Ще не почалася війна, як я пішов на неї, — каже 90-річний Данило Пилипович, — це було 6 травня 1941 року. Причому попросився в армію добровольцем, як і деякі мої однолітки-земляки. Тоді нами керувало почуття патріотизму: мовляв, молоді, здорові, будемо служити, Вітчизну захищати і ніякий загарбник не насмілиться ступити на нашу землю. Мій друг Сянько Ярошук так і казав: «Нехай тільки поpróbують, ми їх одними шапками закидаємо». Та не так сталося, як гадалося. У сорок першого довелося відступати від німця до Москви. Від нашої роти, яка потрапила в оточення, лише двоє живих залишилися — я і ще якийсь танкіст. Тільки вилізли з окопу, щоб до своїх пробратися, як чуємо: зверху щось свистить-гуде. Все більше і більше. А далі — нічого не пам'ятаю. Потім у госпіталі санітари розказували, що то впала бомба. Якби далі метрів на десять, то від нас і

сліду не залишилося б. А то — зовсім близько, то нас, бідолашних, накрило землею, як ото плавця на морі накриває хвиля. Неприкритою була тільки голова, по ній і помітили мене санітари. Щоправда, саме в голову, точніше — в шию, нашпигалося безліч дрібних осколків. Деякі витягли в госпіталі. Решта так і залишилася в тілі. Врешті, тоді ніхто й не думав, що виживу. Більше року від контузії нічого не чув, зовсім не міг розмовляти. А потім, слава Богу, почало відпускати. Слово за словом — розговорився. З'явився слух. Зміцнів здоров'ям, бо був ще зовсім молодий. Але на фронт мене вже не послали. Навчав новобранців в «учебці».

А тим часом удома, в Надчицях, про долю Данила Вороб'я нічого не знали. Солдат не писав листів — не хотів правдою тривожити рідних. Урешті, з рідних у хаті на початок 1944-го року залишилася тільки мама. Бо батько із Сергієм (Даниловим братом) також пішли на фронт.

— Цікаво, що тато на фронті потрапив у ситуацію, схожу на мою, — каже Данило Пилипович. — Його теж під час бомбардування приспало землею. Насилу живим відкопали. На щастя, обійшлося без поранень. Батько був відважний вояк. І водночас вельми людяний. Якщо чесно, він міг, з огляду на роки і свої болячки, не піти на фронт у 1944 році, коли

вже була остання хвиля призову і коли до військкомату покликали мого молодшого брата Сергія. Але він пішов на передову заради сина. Удома так і сказав: «Я ж собі місця не знаходитиму, якщо мої хлопці воюють, а я — ні». Домігся також, щоб їх удвох із Сергієм в одне відділення записали. Так і пройшли вони — пліч-о-пліч — аж до Перемоги. А після Перемоги батько перший повернувся з фронту додому, потім — я, а Сергій — після всіх. Він ще дається взнаки оте колишне поранення. Щоправда, останній осколок раніше не дошкуляв. Сидів шматочок металу в тілі, зрісся, призвичаївся, прижився. Але взялася на місці осколка (на ший) якась ранка — от він і зрушив з місця. На щастя, серйозних наслідків для здоров'я все це не мало. А ось про війну ще раз боляче нагадало.

Після війни, з 1949-го по 1955 рік, Данило Воробей очолював колгосп у своєму рідному селі. Взагалі, хоч би де він працював — лісником, завфермою, бригадиром будівельної бригади — скрізь були порядок, дисципліна і добрі результати праці.

— А нині який вже з нього трудяга, — з усмішкою каже дружина фронтовика Євгенія Олександрівна, — як-не-як дев'ять десятирок років прожито, і літа беруть своє. Підводить чоловіка здоров'я. Досі дається взнаки оте колишне поранення. Щоправда, останній осколок раніше не дошкуляв. Сидів шматочок металу в тілі, зрісся, призвичаївся, прижився. Але взялася на місці осколка (на ший) якась ранка — от він і зрушив з місця. На щастя, серйозних наслідків для здоров'я все це не мало. А ось про війну ще раз боляче нагадало.

Євген ЦИМБАЛЮК,
Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

На знімках: колишній фронтовик Данило Пилипович Воробей з дружиною Євгенією Олександрівною; цей маленький осколок, з яким Данило Пилипович прожив майже сімдесят років, у 1941-му міг стати для солдата фатальним.

Фото Євгена ЦИМБАЛЮКА.

Військова техніка «оселилася» в парку

У шахтарській столиці в розпалі реконструкція меморіалу «Твоїм визволителям, Донбас». Минулої суботи, коли я побувала на будмайданчику, там працювали кілька десятків робітників та спеціальна техніка. До ладу приводять пам'ятник, барельєфи, головну алею. Фарбують, зварюють, вимощують, бетонують. А вже час, агресивна атмосфера та вандали пошкодили зовнішнє оздоблення меморіалу: сходи розсипалися, плитка відвалилася, фарба відлущилася. Стан меморіалу особливо контрастував із новим стадіоном та фешенебельним готелем, які з'явилися в парку імені Ленінського комсомолу останніми роками. І ось на решті пам'ять про визволителів буде вшановано належним чином.

Проект реконструкції цієї частини парку розрахований на кілька років. До Дня Перемоги відкриють майданчик військової техніки, дзвін пам'яті, відлитий із металу з додаванням гілз і патронів часів Великої Вітчизняної війни, а також стелу пам'яті партизанів-підпільників. Наступним етапом стане обладнання музейної експозиції та виставкового залу. Якщо музей буде цілком присвячений військовій тематиці, то художні виставки матимуть різноманітну спрямованість. Крім того, поруч місцева влада збирається створити парк із «музичними» фонтанами. Таким чином, цей куточок обласного центру перетвориться на улюблене місце шанувальників історії і мистецтва.

А поки що робітники комунальних служб упорядковують три танки та гармату, перевезені до меморіалу. Раритетна машина Т-34 брала участь у боях за визволення Донбасу. Танк був установлений солдатами на могилі командира 43-ї танкової бригади Франца Грінкевича, який загинув у бою. Пізніше на постаменті машину замінили на новішу. А «старенького», на боках якого видно сліди «поранень», перемістили до обласного Краєзнавчого музею. Там «тридцятьчетвірка» і простояла до квітня 2010-го. Тепер історичний танк змінив «прописку». Співробітники музею проводжали «улюбленця» під звуки маршу «Прощання слов'янки».

Днями на головній алеї встановлено пам'ятний дзвін, відлитий майстрами ВАТ «Донецьксталь». Як розповів міський голова Олександр Лук'яненко, загальна вартість робіт із реконструкції меморіалу становить близько 10 мільйонів гривень. Кошти виділяють із обласного, міського бюджетів, а також інших джерел. Під час проектування особливу увагу приділяли захисту об'єкта від ґрунтових вод, адже рельєф місцевості тут складний. Під час суботника, приуроченого до Дня довкілля, керівники міста й області посадили кілька десятків дерев на схилі поруч із меморіалом.

Ліна КУЩ.

«Сурми сурмлять у Новгороді...»

825 років тому відбувся знаменитий похід новгород-сіверського князя Ігоря на половців

У XII столітті практично не було якогось п'ятиріччя, щоб русичі не воювали. Князь ішов на князя, а ще палили міста половці. Вони, однак, не тільки брали в полон, а й налагоджували добросусідські стосунки із князівськими родинами. Через те в багатьох князів були дружинами смагляві половчанки. Ось і в жилах відомого князя, героя «Слова о полку Ігоревім» текла, за твердженням деяких істориків, половецька кров матері та бабусі (по лінії батька).

Тоді вороги не завжди були в Дикому Полі. Так, у 1184 році переяславський князь Володимир пройшовся вогнем і мечем містами і селами Сіверщини «и взя в них много добыток».

У лютому 1185 року хан Кончак розпочав набіг на Русь, щоб її ослабити в інтересах суздальського князя-союзника. Половці тоді вже становили серйозну загрозу для міст: завдяки союзникам та найманцям вони мали катапульти, балісти, «грецький вогонь». Це вже не були ті кочівники, які боялися штурмувати де-

годь вечерний, — писав літопис, — Ігорь же, возре въ на небо, и виде солнце стояще яко месяцъ, и рече бояромъ своимъ и дружине своей: «Видите ли, что есть знамение сее» Они же узревше и видиша вси и поникоша главами, и рекоша мужи: «Княже! Се есть не на добро знамение сее». Ігорь же рече: «Братья и дружино! Тайны божия никтоже не вестъ, а знаменію творець богъ и всему миру своему; а намъ что

Борис Ольшанський. Слово о полку Ігоревім.

ДОВІДКА «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»

Ігор Святославич — праправнук Ярослава Мудрого. Народився 3 квітня 1151 року. Княжив у Новгороді-Сіверському в 1180—1198 роках, у Чернігові — в 1198—1202 роках. Був одружений двічі. Відомо, що його другою дружиною стала дочка Ярослава Осмомисла Єфросинія. Помер 29 грудня 1202 року.

створить богъ, или на добро, или на наше зло, а то же намъ видити».

Незважаючи на сонячне затемнення 1 травня, князь продовжив похід.

Згодом біля річки Оскол до новгород-сіверських військ приєдналися ще й воїни з Курська з князем Всеволодом, братом Ігоря. Невдовзі шість полків русичів вийшли на половців. Ті вже чекали на непроханих гостей. Вони випустили по них купу стріл із луків і почали тікати. Без перепочинку русичі кинулися в погоню. Незабаром заволоділи половецьким табором. Уночі, хоча всі були втомлені переслідуванням половців, князь Ігор запропонував негайно повертатися. Але князі Святослав, Всеволод дуже просили його перепочити. Це й стало фатальним для переможців.

Поразка

Уранці табір сіверян був оточений з усіх боків половецькими ордами. Битва тривала цілий день і ніч. У кривавій січі танули полки сіверян. Отримав поранення в ліву руку і князь Ігор. У неділю ковуї з Чернігова вирішили відступити. Їх хотів зупинити князь Ігор, зняв навіть шолом, щоб його впізнали, та це не допомогло. Навпаки — його самого полонили половці.

Ополудні запекла січа скінчилася. Усі князі потрапили в полон. Більша частина війська русичів загинула, решта воїнів стали бранцями. Додому вдалося втекти лише 15 сіверянам.

*Плаче-тужить Ярославна
Вранці в Путивлі на валу,
Словами промовляючи:
«Сонце світле, трисвітле!
Для всіх ти тепле і красне!
Чому ж, сонце-господарю,
Простерло гаряче своє проміння
На воїнів мого милого
У полі безводному,
Спрагою їм луки посушило,
Тугою сагайдаки склепило!»* —

читаємо у «Слові о полку Ігоревім» (переклад М. Рильського).

Половці розподілили між собою полонених. Ігор дістався Чилбоуку Тарголове, Всеволод — Роману Кзичу, Святослав — Елдицюку, Володимир — Копти.

За князя Ігоря поручився його сват Кончак. Це дуже полегшило його перебування у полоні. Він мав 15 наглядачів

ІСТОРІЯ

та 5 сторожів. Князь навіть ходив на полювання.

У половецькому таборі знайшлася людина, яка допомогла організувати втечу Ігорю. Можливо, сват Кончак дав кому слід хабара, щоб його родич повернувся додому. Невдовзі княгиня Ярославна обіймала свого чоловіка. Її щастю не було меж.

Такі сюжети за тих часів траплялися дуже часто.

Загадки походу

Завдяки тому, що цю подію драматично описав талановитий сучасник-поет у «Слові о полку Ігоревім», вона й сьогодні запрошує до роздумів, а сам твір — до багатопланового пошуку. Досить сказати, що про «Слово...», Ігорів похід написано понад 5000 монографій, студій. На думку дослідників, зокрема Святослава Воїнова, Миколи Ткача, архайчна лексика твору зрозуміла нинішнім мешканцям Чернігово-Сіверщини, бо й досі у цьому регіоні в говірках присутні багато лексем, вживаних невідомим автором.

Дискусія довкола «Слова...» триває. Висуваються нові аргументи, думки. Навіть парадоксальні. Так, дослідник Андрій Нікітін вважає, що «Слово о полку Ігоревім» — це насправді метафорична розповідь про весільний похід за половецькою нареченою

"Загадкова сшибка на березі Сююрляя подається реалістичною картиною звичайного "умикання" нареченої: з інсценізацією бою, зі скачками за нареченою і її подружками (до речі, теж нареченими!), з "грабежом" приданого й з наступним весільним бенкетом, що у перший день відбувався обов'язково без батьків нареченої. Останні повинні були з'явитися лише наступного дня, коли наречена стала вже дружиною викрадача, щоб зажадати калим за "безчестя".

Слово «полк» ще має й значення «дружки нареченого», «весільний поїзд».

Деякі автори теж додають масла до гарячої дискусії: у чому героїзм Ігоря, патріотизм «Слова...і»? Адже йдеться про ганебну поразку війська сіверян.

Пошук триває. Можливо, дослідники ще напишуть не одну сотню чи тисячу монографій, поки буде розгадано всі таємниці походу 825-річної давнини.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

Віктор Васнецов. Після бою Ігоря з половцями.

Президент Віктор Янукович має намір виступити на засіданні Парламентської асамблеї Ради Європи 27 квітня, йдеться в проекті порядку денного весняної сесії ПАРЄ, котра відбудеться у Страсбурзі (Франція) з 26 по 30 квітня

Прем'єр-міністр Туреччини Реджеп Таїп ЕРДОГАН (на знімку) має намір відвідати Україну для зустрічей із владою в липні, повідомив посол Туреччини в Україні Ахмет Меріч

100 найавторитетніших випускників — приклад для студентів

За більш як 40 років Тернопільський національний економічний університет (ТНЕУ) випустив у світ понад 200 тисяч фахівців, які сьогодні працюють не лише в Україні, а й за кордоном. Альма-матер дорогі всі її діти, однак найбільше пишається тими, хто досяг значних професійних висот, чимало зробив на відповідальних державних постах для розквіту науки, бізнесу, а також культури, спорту, адже в університеті готують не лише відмінних фахівців, а й усебічно розвинених особистостей.

«100 найавторитетніших випускників Тернопільського національного економічного університету» — так називається книжка, презентація якої відбулася в залі засідань вченої ради вузу. З різних куточків України на неї з'їхалися її герої. Вітаючи їх, ректор університету, доктор економічних наук, професор Сергій Юрій, зокрема, зазначив, що нині в університеті діє десять факультетів, дев'ять філій у різних регіонах України, а також в Єревані (Вірменія), п'ять спеціалізованих рад із захисту кандидатських і докторських дисертацій. Він зачитав вітальну телеграму експрезидента України, випускника вузу 1975 року Віктора Ющенка, котрий висловив велику подяку не лише за міцні знання, які здобув в альма-матер, а й за уні-

кальний патріотизм, дух свободи, відданість Україні, що взяв їх у своє життя.

За останні роки ТНЕУ здобув міжнародне визнання: діють спільні з іншими зарубіжними університетами і школами факультети, програми, видаються спільні дипломи, відбуваються обміни студентами, викладачами. Символічним є те, що чимало випускників, здобувши тут освіту, згодом скеровували сюди дітей, а тепер і онуків. Ще одна особливість економічного університету — нерозривний зв'язок з випускниками. Їх завжди раді бачити не лише на річницях з нагоди закінчення вузу, які тут відбуваються по-родинному тепло. Випускники, котрі вже чимало досягли в житті, беруть активну участь у працевлаштуванні молодших колег, допомагають у налагодженні зв'язків. Свіжий факт, про який розповів мені під час зустрічі директор Інституту відкритої політики, доктор економічних наук Михайло Довбенко. Він побував на конференції у Караганді (Казахстан). Тамтешні вчені з Карагандинського технічного університету, де діє непогана економічна школа, попросили його допомогти налагодити співпрацю з українськими науковцями-економістами. Михайло Володимирович, звісно, порекомендував ТНЕУ. Вчені з Казахстану вже побували в Тернополі. Зв'язки розширюються на лише в західному, а й у східному напрямку.

100 найавторитетніших випускників ТНЕУ, сто успішних долі... Свій старт вони розпочали у стінах вузу, де отримали міцні знання. Здебільшого вихідці із сіл, невеликих містечок, вони зробили вдалу кар'єру, довівши, що ті, хто добре вчиться, можуть багато чого досягнути в житті. Чим не приклад для нинішніх студентів?

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.
На знімку: Сергій Юрій вручає книжку Михайлові Довбенку.

Фото автора.

Чи є злагода у «Злагоді»...

Українці втомилися від постійних чвар і розбирань, що виникають усередині сільгоспкооперативу «Злагода», загальні збори михайло-ларинських пайовиків виключили кількох людей із членів кооперативу. Перепало й сільському голові: на загальних зборах пролунала ідея оголосити йому недовіру й ініціювати «імпічмент». Це сталося наприкінці березня.

«Районна» кандидатура?

З кінця березня в сільськогосподарському кооперативі «Злагода», що об'єднав понад три сотні пайовиків села Михайло-Ларине, намагаються зрозуміти, хто в них керівник. Чи то три роки тому обраний на загальних зборах Олександр Котович, чи то висувалець зборів Володимир Коркин. Жителі Михайло-Лариного кажуть, що Коркина не знають, він, як стверджують пайовики, — кандидатура «районна». Можливо, вважають

вони так тому, що на збори, котрі відбулися вихідного дня, претендент на керівне крісло приїхав разом із районною делегацією на чолі з виконуючою обов'язки голови Жовтневої РДА Альоною Раковою. Щоправда, пославшись на погане самопочуття, керівник району незабаром відбула, але сам факт присутності першої особи був сприйнятий багатьма як начальницьке благословення.

— Збори з повалення Олександра Котовича було організовано ініціативною групою з восьми осіб, — стверджує депутат Миколаївської обласної ради Тетяна Фабрикова.

Михайло-Ларинські проблеми вона знає не за чутками. Її як депутата обласної ради і як головного редактора соціально гострої обласної газети «Николаевский бизнес», не раз запрошувала громада села Михайло-Ларине на збори, де тримали відповідь, зокрема, й сільський голова, й колишній директор радгоспу. Не раз бувала в цьому селі й голова обласної ради Тетяна Демченко: вона запитувала суворо. І на решті терпещь людям урвався: вони створили для розпаювання радгоспної землі сільгоспкооператив «Злагода» й обрали своїм лідером Олександра Котовича.

— Ситуація зі зборами, на мій погляд, анекдотична, — продовжує Тетяна Фабрикова. — Замість десяти годин ранку воно почалося о пів на дванадцяті. Наскільки мені відомо, весь цей час людей збирали по селу не без допомоги транспорту деяких представників районної держадміністрації. Ближче до полудня в актовому залі сільського будинку культури сиділи трохи

більш як сотня людей. Вони й вершили долю всіх членів кооперативу.

Лідер у формат не вписався

Із приходом Олександра Котовича поля й сади стали оброблятися, з'явилися нові робочі місця, пайовикам видавалася натуроплата, хоча розпаювання ще не завершилося. Насамперед облагородили сільський цвинтар. За два роки Котович зумів погасити майже мільйон гривень радгоспного боргу. Вивчивши документацію, він дійшов висновку: деякі речі в бухгалтерських паперах шито білими нитками. Завдяки наполегливості молодого голови прокуратура Жовтневого району порушила кримінальну справу за фактом заволодіння майном шляхом зловживань службовим становищем посадовими особами ДП «Гвардія Ілліча». Більше того, Котович зазіхнув, на мій погляд, на свята святих — волю керівництва Жовтневої райдержадміністрації: він відсудив належні селянам гектари через судові інстанції.

Хіба владі таке може сподобатися?

— Судитися із владою — важка й марудна справа, і я переконався в цьому особисто, — стверджує Олександр Котович. — Деяким чиновникам здається, що в керівному кріслі дозволено все без винятку. Колишнє керівництво Жовтневої райдержадміністрації віддало в оренду на 49 років комерційній фірмі 165 гектарів землі, призначеної на паї. Справедливість була відновлена через суд. Але чого це коштувало, скільки було даремно загублено сил і часу! Та що там казати: в райдержадміністрації тричі «губилися» списки майбутніх пайовиків. Тричі! Учверте списки везти було безглуздо. Я змушений був звернутися зі скагою в обласну прокуратуру. На проведене з порушенням уставу «збіговисько» навіть штатний юрист СГВК «Злагода» Люд-

мила Маличенко не потрапила. Збори звільнили мене від займаної посади й проголосували за нового голову. Державний районний реєстратор внесла зміни до Єдиного державного реєстру про обрання нового керівника СГВК «Злагода».

У голови сільради смітник замість квітника

Коли мова заходить про сільського голову, михайло-ларинці, принаймні ті, з ким мені вдалося поспілкуватися, важко зітхають. Краще б не було тієї екскурсії селом: бруд, сміття, сміттєзвалища, цвинтарна стіна, що розсіпалася на купу каміння... Та що там описувати: двоповерховий будинок сільради, де весь другий поверх зає вибитими шибками, ще й без державного прапора і таблички. Це обличчя сільської влади.

От би ще розібратися із смітником, що виріс і гние просто під вікнами будинку, де мешкає голова! Та й ліквідувати неподобство.

Надворі посівна й кожен день — на вагу золота. Для того, щоб посіяти й зібрати врожай у миколаївській зоні ризикованого землеробства, техніки й робочих рук недостатньо. Потрібні чималі гроші на купівлю насіння, пального, добрив, гербіцидів, на виплату зарплати. Олександр Котович підраховував: тільки на пальне треба 140 тисяч гривень, а на зарплату працівникам — набагато більше...

І хоча в Котовича іноді й опускаються руки, поля він засіває, оскільки інших «сівачів», у тому числі з Жовтневої райдержадміністрації, на жаль, поруч немає. Не показується в селі й другий керівник.

Події в Михайло-Лариному розвиваються динамічно. Олександр Котович пообіцяв селянам, що до осені земельні акти на паї вони все-таки отримають. Люди вірять йому, й ця перемога в житті лідера сільгоспкооперативу «Злагода», мабуть, найвагоміша.

Галина ПОРФИР'ЄВА.
Миколаївська область.

На знімку: сільський цвинтар.
Фото автора.

Дитинство, обпалене війною

СПОГАДИ

На початку війни мені було десять років. Пам'ятаю, як наші бійці поспішно відступали через моє рідне Глобине, що на Полтавщині. Досі перед очима їхні змучені, в пилюці обличчя, брудні, залиті кров'ю гімнастерки. Жінки, повз подвір'я яких проходили воїни, виносили їм хто молоко, хто шмат сала, та навіть взяти це солдати не мали часу. «От розіб'ємо ворога, тоді й бенкетуватимемо», — сумно озивалися вони.

Важкопораних залишали у госпіталі, під який нашвидкуруч переобладнали школу. Я з подругами приходили туди щодня: прали закривавлені бинти, бо їх не вистачало, підносили лежачим бійцям воду, на їхнє прохання писали листи тим, хто не міг це зробити самотужки. А найстрашніше починалося вночі, коли ми, стомлені, не могли заснути, — надивившись на кров, біль і смерть, наслухавшись стогонів.

Потім була фашистська окупація. Німці облюбували наш двір. Примусили маму варити їм їсти. Вона, боячись за малих дітей, не могла відмовити. Пригадую, як нахабно вони поводитись, кричали: «Мамка, давай яйка, млеко, а то будет капут!». Відступаючи, спалили все село, забрали до Німеччини багатьох підлітків, серед них і мого тринадцятирічного братика Василька, який не встиг утекти. Від тих пекель-

них бомбардувань ми ховалися в кукурудзі.

...Навесні 44-го Глобине потроху звикало до мирної праці. Треба було сіяти, а чоловіків не вистачало, бо усі — на фронтах. Воювали і мій тато, і старший брат Гришко. Тож основна сила у колгоспі була — жінки, старики й діти. Мама ніколи не спала вночі — поралася по господарству, бо о п'ятій ранку жінки вже збирались на роботу. Я вставала о шостій, щоб о сьомій вже бути на бригаді. Там запрягала трьох коней-«ваговозів» (яких німці не встигли забрати, тікаючи), сідала на воза і їхала у степ. Пам'ятаю, що ті коні були слухняні, і я любила гладити їхні густі гриви. Їхали до поля десь кілометрів з п'ять.

Діставшись до лану, розпрягала гривастих і запрягала їх у сівалку. Приступали до роботи. Гони проходили не по одному кілометру. Вони здавалися мені неймовірно довгими. Я міцно тримала дерев'яну ручку сівалки, регулюючи, щоб машина рухалася рівно, хвилюва-

лася, щоб не зійти «з курсу». Так працювала до полудня. Потім поверталися до воза, розпрягала коней, годувала їх обчищеними буряками, сіном. Поки вони ремигали, мені вдавалося нашвидкуруч «підобідати». Треба було й напувати їх. Але в полі ніде взяти води, тож мені доводилося їхати верхи до колодязя, щоб по черзі вони попили, — гнідий, сірий і вороний. Я, невисока на зріст, підводила їх до сівалки, ставала на неї, щоб було легше сідати на коня.

Після обіду знову запрягала коників. Так минав день. Увечері на бригаді розпрягала їх, передавала конюхові. А ще — полола ділянку, восени хлопці мого віку косили пшеницю, а ми, дівчата, йшли за ними, в'язали її і складали в копи. Отак «кували» майбутній врожай. Десь далеко ще гриміла війна, але ми вірили й сподівалися, що наша праця наблизить Перемогу.

Віра КРУПІКО,
ветеран Великої Вітчизняної війни.

Київ.

ВІЛЬНИЙ МІКРОФОН

Щоб голосувати за конкретного кандидата

Після проголошення незалежності замість однієї партії виникло багато — ідеологічні та такі, що захищають інтереси своєї власності. У середовищі українських політиків виявився менталітет стати більшим або меншим просхідним чи прозахідним — але гетьманом, інтернаціоналістом або націоналістом.

Мажоритарна система забезпечувала представництво округів у парламенті за змішаним принципом: одну половину депутатів обирали за мажоритарною системою, а другу — за списками партій. З введенням пропорційної системи, на мій погляд, виборець позбавлений права вибору. Партійні списки складаються з декількох десятків і сотень невідомих кандидатів, що не представляють конкретний округ.

Багато виборців не беруть участі у виборах, бо система не забезпечує їх інформацією для вибору кандидата, що захищає їхні інтереси. А партії, що претендують на владу, не мають чіткої ідеології, широко використовують неймовірні обіцянки виборцям і взаємні обвинувачення в порушенні законів та Конституції.

Я вважаю, що необхідно внести зміни в систему виборів і формування влади, щоб забезпечити рівні можливості для представників партій, організацій і самовисуванців. Це може бути досягнуто у разі організації виборів за змішаною системою.

Для цього пропоную: під час виборів до Верховної Ради організувати в кожній області по 2—9 виборчих округів, залежно від кількості населення. Програмні заяви, зобов'язання, анкетні дані, підписані всіма кандидатами, необхідно опублікувати й розмістити на дільницях за 15 днів до виборів. Надати можливість виборцям голосувати за конкретного кандидата будь-якого списку. Це може бути здійснено вказівкою в бюлетені в рядку суб'єкта замість позначок «плюс» та «галочка» порядкового номера в опублікованому списку.

Окружній комісії необхідно надати право відкликати депутатів з ініціативи тих, хто їх висунув, і регламентного комітету. За порушення кримінального характеру для проведення розслідування пропоную затримувати депутатів і судив за рішенням судів вищих інстанцій.

Проводити періодичні й одночасні референдуми оцінки роботи Президента, уряду й Верховної Ради (задовільно, попередження й відставка). Якщо оцінка буде задовільна — продовжувати до двох термінів.

І. ГАНЖА.

Дніпропетровськ.

ФОТО З КОНВЕРТА

— Покатаємося з вітерцем!

Фото Людмили ХВОЇ.

Бобровиця
Чернігівської області.

Середняки
Гадяцького району
Полтавської області.

Анатолій ПРОЧУХАН,
інвалід І групи.

Середняки
Гадяцького району
Полтавської області.

Своїм призом поділилася з ветеранами

НАМ ПРО НАС

Як переможець розіграшу призів серед передплатників «Голосу України» 25 лютого цього року одержала грошовий приз. Уперше в житті я виграла «купу грошей» — 850 гривень! Це більше, ніж моя пенсія за 40 років безперервного трудового стажу! З листом-подякою затрималася, бо, незважаючи на те, що я — культпросвітпрацівник вищої кваліфікації, довго так і не могла знайти потрібних слів, щоб висловити вам щире вдячність.

Ми із чоловіком, Миколою Даниловичем, — діти війни. У нас не було щасливого дитинства. Ми пережили жакливі роки: бомбардування, розруху й голод. Війна забрала життя багатьох наших родичів. Тому ми завжди поважаємо ратний подвиг своїх батьків і всіх, хто відстояв честь, свободу й незалежність нашої Батьківщини, завдяки кому тепер маємо мирне небо над головою. Ми не залишилися осторонь від благородної справи — оголошеної редакцією акції — до 65-ї річниці Великої Перемоги оформити передплату на «Голос України» для ветеранів.

У березні передплатну квитанцію на «Голос України» до кінця року я особисто вручила Н. Литвиненку — начальникові обласного госпіталю інвалідів війни, що розташований у місті Кременчуці. Він був дуже вдячний і сказав, що таких подарунків у них ще не було. А потім показав стіл, де розкладено художню літературу, подаровану

госпіталю для хворих, — на ньому тепер буде й підшивка «Голосу України».

А щоб залишилася пам'ять про приз від улюбленої газети, ми купили необхідну річ — тонометр, на якому зробили напис: «Н. А. Волочай приз газети «Голос України» за 2009 рік».

Я не знаю, хто сказав першим про те, що словом можна лікувати, а можна й убити. «Голос України» для нашої родини — справжній друг, товариш і брат! Його слово лікує сердечні рани чесних людей у нинішньому непростому житті.

Дякую вам за те, що ви є, і за вашу благородну працю. Бажаю всьому колективу редакції міцного здоров'я, благополуччя, нових творчих успіхів і мирного неба над головою!

З повагою —
Ніна ВОЛОЧАЙ.

Кременчук
Полтавської області.

КРИК ДУШІ

Не дуріть одне одного!

У своєму матеріалі «Дурять нашого брата. А він вірить!» («Голос України» №52 за 24.03.2010 р.) Олександр Пекний чудово висвітлює проблему в державі про липові розіграші та виграші, але не знаходить виходу із ситуації, не бачить винних. Так, наші співгромадяни, особливо старше покоління, виховане при соціалізмі, — довірливі.

У нинішніх умовах ці люди опинилися в дуже складному фінансовому становищі і навіть маленький шанс його поліпшити зіграє їх і змушує діяти. Ось чому вони дозволяють обдурювати себе пройдисвітам, яких у нашій державі чомусь не осуджують і не притягають до відповідальності.

Хоча і влада є, і закони є, на основі яких можна і потрібно притягувати до суворой відповідальності за шахрайство, обман і нелюдське ставлення до своїх співвітчизників. Чому ж тоді їх не карають? Чому не ведеться суворой і справедливої боротьби проти беззаконня таких діячів? На мій погляд, тільки тому, що шахраї мають неабияку підтримку деяких чиновників у владі, міліції, прокуратурі, які просто не бажають навести лад у суспільстві, викоренити ці ганебні явища.

Скажімо, фірму відкрито і дозволено торгувати товарами, робити певні послуги. Але не займатися обманом людей, вибиваючи з них гроші будь-якими методами, у тім числі і сумнівними розіграшами різних призів, робити взагалі не існує! Чому тут нашої міліції не застосувати закони до таких фірм за шахрайство, обман? Чому не поставити питання перед відповідними органами влади про припинення діяльності таких ділків і не притягнути до кримінальної відповідальності керівництво цих фірм?!

Володимир ВОЗНЮК.

Луцьк.

ДО ПАРЛАМЕНТСЬКИХ
СЛУХАНЬ

Досить мучити
школою!

Вважаю, діти мають вчити-ся з 1-го по 9-й клас в загальноосвітній школі, де виявляють здібності й таланти.

А з 10-го по 12-й — в училищах, де здобувають робочі спеціальності. ПТУ повинні мати гуртожитки, ідальні й матеріально підтримуватися профільними підприємствами.

Ті, хто бажає вчитися після 9-го класу, мають йти в технікуми. А після трьох років навчання в ньому — у вузи, одразу на четвертий курс. А випускники ПТУ можуть вступати до університету на перший курс.

Досить школою мучити дітей, які готові одружуватися й заміж виходити після її закінчення, не маючи ні спеціальності, ні освіти. Батьки, як то кажуть, із шкіри лізуть, учать своїх чад 12 років і одержують глину, якій треба придати форму.

Катерина КОЗЛОВА.
Кролевець
Сумської області.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Міністр визначився

- Дмитро Табачник оприлюднив п'ять першочергових завдань, реалізація яких, на його думку, підвищить якість освіти в середній і вищій школах:
- *Створення нових стандартів освіти для ЗОШ і ВНЗ.*
  - *Розробка інструментарію нових технологій.*
  - *Підвищення автономії ВНЗ.*
  - *Удосконалення соціальних стандартів.*
  - *Впровадження інноваційних технологій.*

ХТО ОБРАЖАЄ
ПЕДАГОГА

Виконано
на папері

Стаття 57 Закону України «Про освіту» гарантує виплату надбавок за вислугу років, допомоги на оздоровлення, безоплатне користування житлом з опаленням і освітленням для педагогів, які працюють у сільській місцевості і селищах міського типу.

У 1997—2002 роках ці державні гарантії були тільки на папері. У 2004-му Верховна Рада ухвалила Закон України «Про реструктуризацію заборгованості з виплат, передбачених статтею 57 Закону України «Про освіту» педагогічним, науково-педагогічним та іншим категоріям працівників навчальних закладів», відповідно до якого держава визнала кредиторську заборгованість із зазначених виплат і зобов'язалася погасити її протягом 2005—2009 років.

Проведена Рахунковою палатою перевірка виконання зазначеного закону показала, що 4458 педпрацівників освітніх установ Вінницької, Кіровоградської та Хмельницької областей не отримали належних їм виплат у сумі 0,7 млн. грн. Крім того, місцевим органам влади Вінниччини не компенсовано з державного бюджету виплати, здійснені педпрацівникам за рахунок коштів місцевих бюджетів згідно з рішеннями суду на 2,7 млн. грн.

Пропозиції Колегії Рахункової палати щодо усунення причин невиконання закону про реструктуризацію у повному обсязі, надані у 2007 році за результатами попередньої перевірки, Мінфін і МОН проігнорували.

За офіційними даними МОН та звітності Державного казначейства, загалом по Україні вимоги закону з виплат заборгованості педпрацівникам у 2009 році виконано. А за результатами аудита Рахункової палати встановлені у згаданих областях численні порушення свідчать про зворотнє.

Прес-служба Рахункової палати.

Унормовано, але не узаконено

ДО ДОШКИ!

Бігти попереду паровоза, вочевидь, притаманне реформам. Зокрема, в освіті. Експериментують у ній, скажімо, в царині тестування, давно. Спочатку поступово, зважено вводились нові принципи вступних випробувань і зарахування до університетів.

А в липні 2005 року з'явився указ Віктора Юшенка про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти, після якого й почали чимдуж бігти попереду коня.

Уже третій рік поспіль проводиться всеохопне тестування, яке колишній міністр оцінив як одну з найуспішніших реформ за всю історію української освіти, як одне з десяти найбільших досягнень незалежної України. «Людина року» нав'язувала нам думку про те, що перший млинець не був глевкий. А в суспільстві усе не припиняються дебати: чого більше в ЗНО — плюсів чи мінусів. Згоден, негатив поступово змінюється на позитив. Але з голови не йде народна мудрість: «Сім разів відміряй — один раз відріж»...

Ви, читачу, не рахували, скільки разів мінялася тактика проведення «найуспішнішої» битви? Утім, розвідка боєм триває, але не про це хочеться говорити.

Чи замислювалися організатори невідготовленої, непродуманої до кінця «атаки», якими будуть правові наслідки проведення операції?

Адже що ми маємо сьогодні? «Революцію», здійснену на основі кабмінівських постанов та міністерських наказів. Тобто ЗНО де-факто існує, а де-юре — ні.

Комітет Верховної Ради з питань науки та освіти як риба об лід б'ється, щоб узаконити тестування, а парламент двічі відхиляв відповідний проект, не приймаючи його в другому читанні.

Голова комітету Володимир Полохало чи не єдиний, хто відверто визнає, що для відміни ЗНО достатньо скасувати — чи просто «підправити» — чинні нормативно-правові акти уряду та МОН. Було б бажання.

«Ось чому я принципово обстоюю позицію щодо законодавчого закріплення зовнішнього незалежного оцінювання. Якщо ми це зробимо — жоден чиновник тоді не зможе коригувати або змінювати на свій розсуд державну освітню політику, нехтуючи думкою фахівців та настроями суспільства», — зазначає Володимир Іванович.

Утім, тривожний дзвіночок пролунав ще два роки тому, коли група народних обранців підготувала проект постанови Верховної Ради про скасування постанови уряду, яким було запроваджено ЗНО. Документ досі в довгій шухляді й нема гарантії, що його не витягнуть на світ Божий до того, як парламент вкотре розглядатиме нову редакцію законопроекту про відповідні зміни до чинних законів (щодо ЗНО).

Розпоряджаються як своїм
ТРИВОЖНИЙ ДЗВІНОК

Районна станція юних туристів (40 працівників та 760 гуртківців) створена розпорядженням голови Хустської райдержадміністрації в грудні 2006 року. Відділом освіти видано відповідний наказ у червні 2007-го.

А вже у травні 2009 року колектив СЮТ поставили перед фактом: окремі приміщення СЮТ, в яких діти займалися в гуртках з водного виду туризму та велотуризму, райрада віддала в оренду приватним підприємцям. Про конкурс не знали ні районний відділ освіти, ні СЮТ. І це незважаючи на Закон України «Про освіту», де чітко прописано: освітянські об'єкти, що фінансуються з бюджету, а також підрозділи, технологічно пов'язані з навчальним та науковим процесом, не підлягають приватизації, перепрофілюванню або використанню не за призначенням. Доречно зазначити, що приміщення СЮТ завжди належало освітянам.

Працівники станції не раз звертались до органів місцевого самоврядування з проханням скасувати рішення про здачу приміщень в оренду. Адже вони абсолютно не зайві для установи. Писали прем'єр-міністру, народним депутатам... На жаль, вони нічим не допомогли і в

Авторитетний фахівець із Міністерства юстиції так прокоментував ситуацію:

— Безперечно, Кабмін перевищив свої повноваження, але це можна довести лише в суді. Якщо Феміда скасує урядові нормативні акти, тоді ЗНО буде поза законом. Поки парламент не прийме проект, запропонований профільним комітетом.

Ясна річ, результати тестування в 2008—2009 роках залишаться легітимними. Але тоді треба буде погодитись з опонентом нинішнього міністра освіти Сергієм Квітом, який сказав: «До справжніх освітніх реформ в Україні досі не дійшло. Час від 1991 року можна вважати згаяним». Він вважає, що у нас тестування було дуже прямолінійним.

Києво-Могилянська академія, яку очолює Сергій Миронович, має 18-річний досвід вступного тестування. На нього, до речі, і посилався експрезидент. Та коли ЗНО запровадили, могилянцям раптом за-

НАША ДОВІДКА

Експеримент із незалежного оцінювання знань школярів розпочато 1992 року.

У 2004-му відповідно до постанови Кабміну «Про деякі питання запровадження ЗНО та моніторингу якості освіти» його було проведено в 10 регіонах.

З 2008-го тестування стало всеохоплюючим. Тоді для участі в ньому зареєструвалися 512,6 тисячі, а взяли участь 461,2 тисячі абітурієнтів.

Торік зареєструвалися 462 тисячі. За сертифікатами до вищих навчальних закладів було зараховано понад 90 відсотків вступників.

Цього року зареєструвалися 433 тисячі осіб.

кінцевому рахунку все звелось до звинувачення районного відділу освіти та станції юних туристів у незаконному використанні нерухомого СП.

На цей час підприємець володіє документом на право оренди корпусу, в якому, між іншим, знаходиться майно закладу на значну суму.

Районна станція юних туристів за два роки існування досягла значних успіхів. Гуртківці беруть активну участь у змаганнях та заходах, де займають призові місця. З результатами їхньої роботи ознайомились та високо оцінили відвідувачі міжнародної виставки «ТУРЕВРОЦЕНТР—ЗАКАРПАТТЯ-2009» в Ужгороді, та XIII міжнародної виставки навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні-2010» в Києві.

Доля СЮТ, схоже, чекає і районний комітет профспілки, розміщений у приміщенні станції. Вісім разів ми переносили та перевозили профспілкове майно з місця на місце. Підприємець зрізав каштани, які були окрасою території, вивір котлован (вочевидь, під нове будівництво), який перетворився у центрі міста на сміттєзвалище... І все безкарно! Усе без відповідних дозволів і документації.

Михайло АНДРІЙЦЬО,
голова РК профспілки
працівників освіти.
Хуст Закарпатської області.

ФОТОФАКТ

Працівники органів місцевого самоврядування області та учні Новоодеської загальноосвітньої школи № 3 посадили 250 саджанців багаторічних дерев на Кургані Слави. Це перший етап озеленення унікальної монументальної пам'ятки, відкритої 1975 року. Незабаром лісівники обсадять парк Пам'яті гледичією.

Нова Одеса
Миколаївської області.

Фото Дмитра ЛАСКІНА.

АНЕКДОТ

— *Вовочко, ти картковий борг приніс?*

— *Приніс, Маріє Іванівно. Але все одно так нечесно: туди-то ви з рукава витягли!*

— *А хіба інакше на ремонт школи з вас збереш?*

Баланс АТ "Дельта Банк" за І квартал 2010 року				
		(тис. грн.)		
Рядок	Найменування статті	На 01.04. 2010 року	На 01.01. 2010 року	
1	2	3	4	
1	АКТИВИ			
1	Грошові кошти та їх еквіваленти	1 952 930	2 018 942	
2	Торгові цінні папери	0	0	
3	Інші фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю з визначенням результату переоцінки у фінансових результатах	0	0	
4	Кошти в інших банках, у тому числі:	390 255	520 909	
4.1	В іноземній валюті	390 255	520 909	
5	Резерви під знецінення коштів в інших банках	(382)	(803)	
5.1	Резерви у відсотках до активу	0,1	0,15	
6	Кредити та зоборгованість клієнтів, у тому числі:	4 036 394	4 199 703	
6.1	Кредити та зоборгованість юридичних осіб, у тому числі:	1 572 810	1 782 733	
6.1.1	В іноземній валюті	867 394	1 008 812	
6.2	Кредити та зоборгованість фізичних осіб, у тому числі:	2 463 584	2 416 969	
6.2.1	В іноземній валюті	150 582	151 846	
7	Резерви під знецінення кредитів	(248 220)	(255 325)	
7.1	Резерви у відсотках до активу	6,15	6,08	
8	Цінні папери в портфелі банку на продаж	124 561	122 606	
9	Резерви під знецінення цінних паперів у портфелі банку на продаж	(1 806)	(1 354)	
9.1	Резерви у відсотках до активу	1,45	1,1	
10	Цінні папери в портфелі банку до погашення	0	0	
11	Резерви під знецінення цінних паперів у портфелі банку до погашення	0	0	
11.1	Резерви у відсотках до активу	0	0	
12	Інвестиції в асоційовані й дочірні компанії	0	0	
13	Інвестиційна нерухомість	0	0	
14	Дебіторська зоборгованість щодо поточного податку на прибуток	0	0	
15	Відстрочений податковий актив	0	0	
16	Основні засоби та нематеріальні активи	171 276	154 469	
17	Інші фінансові активи	51 380	1 653 113	
18	Резерви під інші фінансові активи	(904)	(878)	
18.1	Резерви у відсотках до активу	1,76	0,05	
19	Інші активи	37 067	54 609	
20	Резерви під інші активи	(1 332)	(1 261)	
20.1	Резерви у відсотках до активу	3,59	2,31	
21	Довгострокові активи, призначені для продажу, та активи групи вибуття	0	0	
22	Резерви під зменшення корисності інвестицій в асоційовані й дочірні компанії, що утримуються з метою продажу	0	0	
22.1	Резерви у відсотках до активу	0	0	
23	Усього активів, у тому числі:	6 511 219	8 464 730	
23.1	В іноземній валюті	3 074 713	5 121 620	
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
24	Кошти банків, у тому числі:	1 511 370	1 656 658	
24.1	В іноземній валюті	211 797	268 496	
25	Кошти юридичних осіб, у тому числі:	1 299 861	1 672 524	
25.1	В іноземній валюті	1 018 732	1 267 687	
25.2	Кошти юридичних осіб на вимогу, у тому числі:	351 301	171 517	
25.2.1	В іноземній валюті	234 770	21 301	
26	Кошти фізичних осіб, у тому числі:	2 771 428	2 604 590	
26.1	В іноземній валюті	1 576 380	1 639 246	
26.2	Кошти фізичних осіб на вимогу, у тому числі:	359 896	120 079	
26.2.1	В іноземній валюті	301 532	73 171	
27	Боргові цінні папери, емітовані банком, у тому числі:	0	0	
27.1	В іноземній валюті	0	0	
28	Інші залучені кошти	323	376	
29	Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	0	0	
30	Відстрочені податкові зобов'язання	828	828	
31	Резерви за зобов'язаннями	13 724	155	
32	Інші фінансові зобов'язання	48 248	1 666 441	
33	Інші зобов'язання	131	468	
34	Субординований борг	272 837	273 188	
35	Зобов'язання, що пов'язані з довгостроковими активами, призначеними для продажу, чи групами вибуття	0	0	
36	Усього зобов'язань, у тому числі:	5 918 750	7 875 228	
36.1	В іноземній валюті	3 065 596	5 031 265	
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ				
37	Статутний капітал	510 000	510 000	
38	Власні акції (частки, паї), що викуплені в акціонерів (учасників)	0	0	
39	Емісійні різниці	0	0	
40	Резерви, капіталізовані дивіденди та інші фонди банку	75 350	75 350	
41	Резерви переоцінки необоротних активів, у тому числі:	0	0	
41.1	Резерви переоцінки нерухомості	0	0	
42	Резерви переоцінки нематеріальних активів	0	0	
43	Резерви переоцінки цінних паперів	(1 427)	(3 864)	
44	Резерви переоцінки за операціями хеджування	0	0	
45	Прибуток/Збиток минулих років	8 016	0	
46	Прибуток/Збиток поточного року	592 469	589 502	
47	Усього власного капіталу	6 511 219	8 464 730	
Усього пасивів				
		6 511 219	8 464 730	
Примітка "Рахунки довірного управління" не надається у зв'язку з відсутністю операцій.				
Голова Ради Директорів Головний бухгалтер		О. Ю. Попова Н. К. Шевчук		

Фінансовий звіт АТ "Дельта Банк" за I квартал 2010 року м. Київ, вул. Щорса, 36-б. Ліцензія НБУ № 225 від 08.10.2009р.				
Звіт про фінансові результати АТ "Дельта Банк" за I квартал 2010 року				
		(тис. грн.)		
Рядок	Найменування статті	На звітну дату кварталу		
		на 01.04.2010 року	на 01.04.2009 року	
		3	4	
1	2			
1	Чистий процентний дохід/ (Чисті процентні витрати)	(66 754)	(63 980)	
1.1	Процентні доходи	135 722	157 607	
1.2	Процентні витрати	(202 476)	(221 587)	
2	Чистий комісійний дохід/ (Чисті комісійні витрати)	130 113	154 376	
2.1	Комісійні доходи	137 488	159 262	
2.2	Комісійні витрати	(7 375)	(4 886)	
3	Результат від торгових операцій з цінними паперами в торговому портфелі банку	0	0	
4	Результат від операцій з хеджування	0	0	
5	Результат від переоцінки інших фінансових інструментів, які обліковуються за справедливою вартістю з визначенням результату переоцінки у фінансових результатах	0	0	
6	Результат від торгівлі іноземною валютою	0	0	
7	Прибуток/(Збиток), який виникає під час першого визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова	0	0	
8	Прибуток/(Збиток), який виникає під час першого визнання фінансових зобов'язань за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова	0	0	
9	Результат від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості	0	0	
10	Результат від переоцінки іноземної валюти	12 785	20 058	
11	Резерви під зоборгованість за кредитами	6 180	(28 949)	
12	Знецінення цінних паперів у портфелі банку на продаж	0	0	
13	Результат від продажу цінних паперів у портфелі банку на продаж	(107)	(35)	
14	Знецінення цінних паперів у портфелі банку до погашення	0	0	
15	Банківські резерви на покриття ризиків і втрат	(13 669)	(25)	
16	Інші операційні доходи	11 433	23 500	
17	Доходи/(Витрати) від довгострокового погашення зоборгованості	0	0	
18	Адміністративні та інші операційні витрати	(79 451)	(100 231)	
19	Результат від участі в капіталі	0	0	
19.1	Дохід від участі в капіталі	0	0	
19.2	Втрати від участі в капіталі	0	0	
20	Дохід/(Збиток) від довгострокових активів, призначених для продажу	0	0	
21	Прибуток/(Збиток) до оподаткування	530	4 714	
22	Витрати на податок на прибуток	0	(954)	
23	Прибуток/(Збиток) після оподаткування	530	3 760	
24	Чистий прибуток/(збиток) від продажу довгострокових активів, призначених для продажу	0	0	
25	Чистий прибуток/(збиток) банку	530	3 760	
Голова Ради Директорів Головний бухгалтер		О. Ю. Попова Н. К. Шевчук		
Примітка "Окремі показники діяльності банку" АТ "Дельта Банк" за I квартал 2010 року				
Рядок	Найменування рядка	На 01.04. 2010 року	Нормативні показники	
1	2	3	4	
1	Регулятивний капітал банку (тис. грн.)	735 353	Не менше 74 194 тис.грн.	
2	Адекватність регулятивного капіталу (%)	14,17	Не менше 10%	
3	Співвідношення регулятивного капіталу до сукупних активів (%)	10,91	Не менше 9%	
4	Поточна ліквідність (%)	83,9	Не менше 40%	
5	Максимальний розмір кредитного ризику на одного контрагента (%)	23,71	Не більше 25% від РК	
6	Великі кредитні ризики (%)	314,16	Не більше 800% від РК	
7	Максимальний розмір кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру (%)	0,6	Не більше 5% від статутного капіталу	
8	Максимальний сукупний розмір кредитів, гарантій та поручительств, наданих інсайдерам (%)	1,51	Не більше 30% від статутного капіталу	
9	Рентабельність активів (%)	0,03		x
10	Кредитні операції, що класифіковані як "стандартні" (тис. грн.)	4 112 194		x
10.1	Сформований резерв за такими операціями (тис. грн.)	15 981		x
11	Кредитні операції, що класифіковані як "під контролем" (тис. грн.)	1 815 041		x
11.1	Сформований резерв за такими операціями (тис. грн.)	38 800		x
12	Кредитні операції, що класифіковані як "субстандартні" (тис. грн.)	584 629		x
12.1	Сформований резерв за такими операціями (тис. грн.)	54 825		x
13	Кредитні операції, що класифіковані як "сумнівні" (тис. грн.)	63 608		x
13.1	Сформований резерв за такими операціями (тис. грн.)	3 725		x
14	Кредитні операції, що класифіковані як "безнадійні" (тис. грн.)	38 851		x
14.1	Сформований резерв за такими операціями (тис. грн.)	38 851		x
15	Чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)	0		x
16	Сума сплачених дивідендів за 2009 рік на одну:			
16.1	Просту акцію	0		x
16.2	Привілейовану акцію	0		x
17	Перелік акціонерів банку, які прямо та опосередковано володіють 10 % і більше відсотками статутного капіталу банку	Лагун Микола Іванович, код країни - 804, пряма участь - 100%, Опосередкована участь - 0%		x
Голова Ради Директорів Головний бухгалтер		О. Ю. Попова Н. К. Шевчук		

Баланс за I квартал 2010 року АТ "БРОКБІЗНЕСБАНК" м.Київ, пр-т Перемоги, 41				Додаток 2 до Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України	
Рядок	Найменування статті	На звітну дату поточного кварталу	(тис. грн.) На кінець попереднього кварталу	Зміни після дати останньої річної звітності (+/-)	
1	2	3	4	5	
1	АКТИВИ				
1	Грошові кошти та їх еквіваленти	1 933 884	2 038 468		
2	Торгові цінні папери	92 720	92 805		
3	Інші фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю з визначенням результату переоцінки у фінансових результатах				
4	Кошти в інших банках, у тому числі:	125 384	1 326 745		
4.1	В іноземній валюті	125 384	1 325 445		
5	Резерви під знецінення коштів в інших банках	(561)	(1 323)		
5.1	Резерви у відсотках до активу				
6	Кредити та зоборгованість клієнтів, у тому числі:	11 933 959	11 390 272		
6.1	Кредити та зоборгованість юридичних осіб, у тому числі:	9 202 059	8 669 843		
6.1.1	В іноземній валюті	2 858 622	2 762 274		
6.2	Кредити та зоборгованість фізичних осіб, у тому числі:	2 731 900	2 720 429		
6.2.1	В іноземній валюті	1 163 080	1 180 236		
7	Резерви під знецінення кредитів	(721 209)	(691 867)		
7.1	Резерви у відсотках до активу	6	6		
8	Цінні папери в портфелі банку на продаж	363 778	370 167		
9	Резерви під знецінення цінних паперів у портфелі банку на продаж	(7 805)	(9 675)		
9.1	Резерви у відсотках до активу	2	3		
10	Цінні папери в портфелі банку до погашення	-	-		
11	Резерви під знецінення цінних паперів у портфелі банку до погашення	-	-		
11.1	Резерви у відсотках до активу	-	-		
12	Інвестиції в асоційовані й дочірні компанії	-	-		
13	Інвестиційна нерухомість	4 545	4 545		
14	Дебіторська зоборгованість щодо поточного податку на прибуток	11 446	11 446		
15	Відстрочений податковий актив	3 840	2 655		
16	Основні засоби та нематеріальні активи	667 691	667 683		
17	Інші фінансові активи	110 821	950 437		
18	Резерви під інші фінансові активи	(1 553)	(1 702)		
18.1	Резерви у відсотках до активу				
19	Інші активи	60 843	66 992		
20	Резерви під інші активи	(40 341)	(40 506)		
20.1	Резерви у відсотках до активу	66	61		
21	Довгострокові активи, призначені для продажу, та активи групи вибуття	-	-		
22	Резерви під зменшення корисності інвестицій в асоційовані й дочірні компанії, що утримуються з метою продажу	-	-		
22.1	Резерви у відсотках до активу	-	-		
23	Усього активів, у тому числі:	14 533 686	16 174 271		
23.1	В іноземній валюті	5 196 630	7 417 667		
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ					
24	Кошти банків, у тому числі:	3 171 857	4 563 428		
24.1	В іноземній валюті	305 952	1 505 910		
25	Кошти юридичних осіб, у тому числі:	3 420 903	3 157 894		
25.1	В іноземній валюті	1 627 034	1 948 902		
25.2	Кошти юридичних осіб на вимогу, у тому числі:	1 367 732	1 199 107		
25.2.1	В іноземній валюті	487 319	612 745		
26	Кошти фізичних осіб, у тому числі:	4 598 941	4 417 254		
26.1	В іноземній валюті	2 986 646	2 801 875		
26.2	Кошти фізичних осіб на вимогу, у тому числі:	1 348 400	1 408 403		
26.2.1	В іноземній валюті	715 390	683 458		
27	Боргові цінні папери, емітовані банком, у тому числі:	239 623	239 426		
27.1	В іноземній валюті	-	-		
28	Інші залучені кошти	-	-		
29	Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	-	-		
30	Відстрочені податкові зобов'язання	81 679	81 679		
31	Резерви за зобов'язаннями	3 280	2 655		
32	Інші фінансові зобов'язання	203 501	924 186		
33	Інші зобов'язання	16 395	5 635		
34	Субординований борг	465 770	469 425		
35	Зобов'язання, що пов'язані з довгостроковими активами, призначеними для продажу, чи групами вибуття	-	-		
36	Усього зобов'язань, у тому числі:	12 201 959	13 861 582		
36.1	В іноземній валюті	5 241 800	7 466 097		
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ					
37	Статутний капітал	1 965 600	1 965 600		
38	Власні акції (частки, паї), що викуплені в акціонерів (учасників)	-	-		
39	Емісійні різниці	-	-		
40	Резерви, капіталізовані дивіденди та інші фонди банку	48 528	48 528		
41	Резерви переоцінки необоротних активів, у тому числі:	270 611	270 611		
41.1	Резерви переоцінки нерухомості	270 611	270 611		
41.2	Резерви переоцінки нематеріальних активів	-	-		
42	Резерви переоцінки цінних паперів	2 746	2 812		
43	Резерви переоцінки за операціями хеджування	-	-		
44	Прибуток/Збиток минулих років	25 138	17 780		
45	Прибуток/Збиток поточного року	19 104	7 268		
46	Усього власного капіталу	2 331 727	2 312 899		
47	Усього пасивів	14 533 686	16 174 271		
Голова Правління Головний бухгалтер				С.П.Мишта Т.Д.Нечипоренко	

Примітка "Зобов'язання банку, які обліковуються на позабалансових рахунках" за I квартал 2010 року АТ "БРОКБІЗНЕСБАНК" м.Київ, пр-т Перемоги,41				Додаток 9 до Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України	
Рядок	Найменування статті	На звітну дату поточного кварталу	На кінець попереднього кварталу	Зміни після дати останньої річної звітності (+/-)	
1	2	3	4	5	
1	Гаранти, що надані	125 387	144 388	-19 001	
2	Зобов'язання з кредитування, які надані банком	-	-	-	
3	Зобов'язання з кредитування, які надані клієнтам	1 048 987	898 340	150 647	
4	Надана застава	4 400 489	5 609 402	-1 208 913	
Голова Правління Головний бухгалтер				С.П.Мишта Т.Д.Нечипоренко	

Примітка "Рахунки довірного управління" за I квартал 2010 року АТ "БРОКБІЗНЕСБАНК" м.Київ, пр-т Перемоги,41				Додаток 10 до Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України	
Рядок	Найменування статті	На звітну дату поточного кварталу (звітний рік)	На кінець попереднього кварталу (попередній рік)	Зміни після дати останньої річної звітності (+/-)	
1	2	3	4	5	
1	Готівкові кошти за операціями довірного управління	-	-	-	
2	Поточні рахунки банку – управителя за довірного управління	8 097	12 612	- 4 515	
3	Дебіторська зоборгованість за операціями довірного управління	200 488	188 076	12 412	
4	Цінні папери в довірчому управлінні	-	-	-	
5	Банківські метали в довірчому управлінні	-	-	-	
6	Інші активи в довірчому управлінні	-	-	-	
7	Витрати за операціями довірного управління	-	-	-	
8	Нараховані доходи за об'єктами довірного управління	-	-	-	
9	Усього за активними рахунками довірного управління	208 587	200 688	7 899	
10	Фонди банківського управління	206 244	198 511	7 733	
11	Рахунки установлений	-	-	-	
12	Кредиторська зоборгованість за операціями довірного управління	-	-	-	
13	Доходи від операцій довірного управління	2 343	2 177	166	
14	Усього за пасивними рахунками довірного управління	208 587	200 688	7 899	
Голова Правління Головний бухгалтер				С.П.Мишта Т.Д.Нечипоренко	

Сьогодні в Україні мінлива хмарність, на півдні й у східній частині короточасні дощі. Вітер північно-західний, південно-західний, південно-східний, 5—12 м/с. Температура вночі 4—9 градусів тепла, на ґрунті й місцями в повітрі заморозки 0—4 градуси морозу; вдень 11—18 градусів тепла, у західних, північних і центральних областях 7—14° градусів.

■ **1185.** Київський князь Ігор Святославич вирушив у похід проти половців. Вважається, що саме цю подію описано в "Слові о полку Ігоревім".
■ **1348.** Засновано орден Підв'язки — найвищу нагороду Великобританії.
■ **1605.** Помер російський цар Борис Годунов.
■ **1848.** У Львові створено організацію української шляхти "Руський собор".
■ **1920.** Народився письменник Григорій Тютюнник ("Вир").
■ **1951.** Радянський Союз приєднався до олімпійського руху.
■ **1964.** У Москві створено Театр на Таганці.
■ **1975.** У Києві відкрито Музей книги та друкарства.

ДІМ ТА ІНТЕР'ЄР

Обираючи колір і малюнок шпалер

Весна — пора відродження й оновлення не тільки в природі, а й у наших душах, домівках. Хтось замислюється про новий гардероб, а хтось про кардинальний або косметичний ремонт квартири. Вибираючи колір і малюнок шпалер для стін і стелі, варто знати деякі закономірності.

Фото з сайта www.mebelica.ru

- Шпалери з дрібним малюнком створюють враження простору, а з великим малюнком — оптично зменшують кімнату.
  - Поздовжні смуги на стінах підкреслюють висоту приміщення і наче збільшують його, а поперечні — роблять кімнату ширшою й нижчою.
  - Світлі, особливо блакитні, тони створюють оптичну ілюзію збільшення обсягу приміщення. Темні ж — роблять кімнату меншою, а стелю нижчою.
  - Теплі тони з відтінком червоного візуально наближають стіни.
  - Заходячи до кімнати, ми спочатку бачимо підлогу, і лише потім наш погляд переходить на стіни на рівні очей. Тому для підлоги у всіх приміщеннях бажано обирати один колір, наприклад, коричневий відтінок лінолеуму, паркету або покриття.
  - Широкі смуги на підлозі подовжують занадто короткі передпокії або кімнату.
- Надія ВСТОЧКИНА.

КОРИСНО ЗНАТИ

Щоб живність не докучала

- Якщо ви хочете позбутися мух на домашньому смітнику, обсадіть його черемшиною.
  - Запаху гілок бузини не люблять миші, скористайтеся цим, щоб позбутися настирливих гризунів.
  - Мурахи в будинку не переносять запаху скипидару, тютюнового диму, листя помідорів, петрушки, горіхового дерева, дикої м'яти й полину.
  - Міль боїться висушених шкiрок апельсина, не переносить герані, горіхового і тютюнового листя. Під впливами сонячних променів яйця молі гинуть.
  - Щоб у борошні не заводилися жучки, у мішок, де воно зберігається, покладіть кілька зубків часнику, не очищаючи їх від верхньої шкірочки.
- Світлана ІВАНОВА.

Турбота про інших і вірність собі

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ЛІКНЕП

Говорити «так» чи «ні» можна відповідно до внутрішнього переконання або бажання сподобатися, бути «своїм», або через страх. Людина має усвідомлювати, що відбувається, й розуміти, що прохання від прохання — відмінне. Тут важливо прислухатися до себе й робити те, що підказує вам сумління та ваші принципи.

Острах зовнішніх оцінок — це відсутність власної оцінки щодо себе, а також своєї життєвої позиції. «Буду поводитися, як усі, і тоді мене шануватимуть і поважатимуть». Це — самообман, насправді конформістів не поважають. Відмовитися від дії, що нав'язується (наприклад, пропонують випити вина чи взяти участь у розбірці), можна необов'язково в категоричній, а в м'якій формі. «Ні» може пролунати як: «Я подумаю», «Можливо, наступного разу я буду до цього готовий», «Мені це не підходить!», «Мені не хочеться цього робити», «Робіть, як вважаєте за потрібне. Я втримаюся» тощо. І все-таки — якщо ваша позиція принципова, не бійтеся твердо висловити своє ставлення до того, що відбувається. Зрештою, якщо в групі не поважають думку й волю одне одного, то задумайтесь, чи потрібно вам таке оточення?

Буває, ви відчуваєте, що категорична форма відмови може викликати агресію (як то кажуть, «можуть і побити!»), тоді краще трошки позоволікати: час зіграє вам на руку. Спробуйте з'ясувати з ініціатором якоїсь дії питання чи проблему, висловити своє ставлення, можливі варіанти розв'язання й своє положення в ситуації, що має місце. У цьому разі ви будете думаючою людиною, а не «дурною вівцею», яка йде за дудкою пастуха. І у вас залишається вихід, ви наче відвойовуєте своє право на нього (або хоча б намагаєтесь це робити). Щоб сказати твердо: «так» чи «ні», потрібно тренувати силу волі, відповідальність, незалежність, критичність. Завжди залишатися доброзичливим до людей, яких прямиа відповідь може засмутити чи навіть травмувати. Турбота

про інших і вірність собі — мабуть, головне. Не бійтеся бути собою. Ваше життя за вас ніхто не проживе, і ви чуже теж не подужаєте. І осягати цю науку потрібно вже зараз, не відкладаючи на потім. Наші наміри, те, що ми думаємо про себе, про світ, позначається на зовнішньому вигляді, на позі, погляді, посмішці, жестах. Ми не час, і вам може не сподобатися зігнутий, запобігливий, безликий чоловік чи пригнічена, боязка жінка, що дивляться на вас у дзеркалі. І це в кращому разі. В гіршому — ви таких метаморфоз просто не помічатимете...

Тетяна ГУРЛЄВА,
науковий співробітник
Інституту психології
ім. Г. С. Костюка АПН України.
Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Після піраміди насіння удвічі врожайніше з ВЛАСНОГО ДОСВІДУ

69-річний Олексій Борисенко (на знімку вгорі) з Рівного перед тим, як висіяти в ґрунт, усе насіння овочів протягом місяця зберігає в спеціальній піраміді (на знімку внизу). Каже: у таких умовах воно набуває нових якостей.

розмірів, — пояснив Олексій Борисенко. Овочівник рекомендує брати ранні сорти томатів «Лагідний», «Ляна», «Ефемер», огірок «Гектор Ф1» та «Цезар». У

піраміді можна витримувати насіння й інших овочів, зокрема, кропу, салатів, перцю. **Віктор ГОМОЛЬ, Олександра ЮРКОВА.** Рівне.

Фото авторів.

— Овочі з такого насіння ростуть міцнішими, не піддаються хворобам. Помідори не гниють, вони стають соковитими й завжди достигають. З одного стебла збираю понад десять кілограмів томатів. Листя в огірочків не жовкне. Плодоносять до пізньої осені. Всі овочі родять щонайменше удвічі шедрише. Торік кожен кущ помідорів дав просто фантастичні врожаї, — розповів рівнянин. Чоловік виготовив піраміду з оргскла. У її вершині є спеціальний контейнер для насіння. Каже, що можна робити й паперові. Головне, аби одна сторона піраміди була повернута на південь. — Чим довше насіння зберігається у ній, тим корисніше. Потрібно витримати хоча б 3—4 тижні. Раджу мати кілька таких пірамід різних

ГОСПОДИНІ НА ЗАМІТКУ

І м'ясо буде соковитим

- Щоб котлети вийшли соковитими, в перекручене м'ясорубці м'ясо можна покласти жир. Додані до котлетної маси яйця надають готовому виробу сухість і твердість.
  - М'ясо, відварене дрібними шматками, менш смачне, ніж відварене більшим шматком.
  - Щоб визначити готовність птиці при смаженні, потрібно проколоти тушку виделкою. З'явився безбарвний сік — м'ясо готове.
  - М'ясо кролика перед приготуванням бажано вимочити протягом години в молоці.
  - При варінні м'ясо кладуть у холодну воду. При цьому треба знати, що при варінні на слабкому вогні бульйон вийде смачнішим, ніж м'ясо, а на сильному вогні м'ясо буде смачніше, ніж бульйон.
  - М'ясо старої птиці буде смачнішим, якщо перед приготуванням на годину опустити його у воду з оцтом.
- Олександра РУМЯНЦЕВА.

Поради збирала
Оксана КАЛУГІНА
(oksana@golos.com.ua)

Редактор номера Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.
► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
► Рукописів не повертаємо.
► Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
© Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955.
Передплатна ціна на 2010 рік: для фізичних осіб — 10,00 грн. та 6,00 грн., для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць.
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

Друк: ТОВ «Медіа-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 Зам. 16753

Макет, верстка — редакція газети «Голос України». 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 503-68-72; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57; телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний reklama@golos.com.ua — відділ реклами let@golos.com.ua — відділ листів foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

